

Ketenmonitor Wvggz

2025

OPENBAAR MINISTERIE

STICHTING PVP
patiëntenvertrouwenspersonen
in de ggz

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Uitgave: 1.0

Inhoud

Samenvatting.....	1
1. Crisismaatregel.....	4
1.1 Aantal beschikkingen en genomen Crisismaatregelen.....	4
1.2 Politie-, justitiële en strafvorderlijke gegevens en historisch overzicht.....	6
1.3 Horen van de betrokkene.....	7
2. Voortzettingen.....	8
2.1 Aantallen VCM.....	8
2.2 Crisismaatregel en voortzettingen CM.....	9
3. Zorgmachtigingen.....	11
3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtigingen.....	11
3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging.....	14
3.3 Verkennend onderzoek.....	19
3.4 Zorgmachtigingen met toepassing 2.3 Wet forensische zorg.....	22
3.5 Beëindigingen van verplichte zorg.....	22
3.6 Eigen plan van aanpak.....	23
3.7 Aantal personen en aantal machtigingen per persoon.....	25
3.8 Doorlooptijden voorbereiding verzoekschrift zorgmachtiging.....	26
3.9 Doorlooptijd van betrokkene geïnformeerd door GD tot indienen verzoekschrift.....	28
3.10 Doorlooptijd van ontvangen bevindingen GD tot ondertekening verzoekschrift door OvJ ..	30
3.11 Doorlooptijden Rechtspraak van indiening tot uitspraak.....	31
4. Patiëntenvertrouwenspersoon.....	33
4.1 Inzet patiëntenvertrouwenspersoon.....	33
5. Familievertrouwenspersoon.....	37
6. Uitspraken beroepen en schadevergoedingen.....	39

Samenvatting

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) is op 1 januari 2020 in werking getreden. De verplichte zorg aan mensen met een psychische stoornis wordt sinds die datum verleend op grond van de nieuwe wetgeving. Dat betekent onder meer dat er meer aandacht is voor de wensen en voorkeuren van betrokkene en dat de familie beter wordt betrokken. Ook geeft de wet aan dat verplichte zorg een uiterste middel is. Alleen als een psychische stoornis leidt tot gedrag dat een ernstig nadeel oplevert voor de betrokkene zelf of voor iemand anders, en vrijwillige zorg dit ernstig nadeel niet kan wegnemen, mag verplichte zorg worden verleend. Dit moet dan zoveel mogelijk op maat gebeuren en zo snel mogelijk worden afgebouwd.

Ketenpartijen hebben behoefte aan inzicht in de uitvoering van de wet. Het Ketencoördinatieteam (KCT) Wvvggz heeft in eerdere jaren samen met de ketenpartners de landelijke ketenmonitor gemaakt. Nu het KCT opgehouden is te bestaan, hebben alle betrokken ketenpartijen besloten om de ketenmonitor voort te zetten. De eerder betrokken onderzoekers zijn gevraagd om de rol van penvoerder voor de ketenmonitor op te pakken, gefinancierd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De cijfers in deze ketenmonitor hebben betrekking op (het proces van) het afgeven van zorgmachtigingen en crisismaatregelen en gaan niet over de daadwerkelijk verleende verplichte zorg. Daarover rapporteren zorgaanbieders en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ).

De monitor is samengesteld op basis van bijdragen van de Rechtspraak, de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG), de Stichting patiëntenvertrouwenspersonen (StPVP), het Openbaar Ministerie (OM) en de Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen (LSFvp). Deze monitor betreft het jaar 2025 en is opgesteld in afstemming met de VNG, het OM, de Rechtspraak, StPVP, LSFvp, de IGJ, stichting MIND PLATFORM, de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP), de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA), de het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Ministerie van VWS.

De ontwikkelingen in 2025

Crisismaatregelen

In 2025 zijn in totaal 9113 crisismaatregelen afgegeven, een stijging van 360 (3,9%) ten opzichte van 2024.

Het aantal beschikkingen dat is afgewezen is met 13% gedaald van 86 in 2024 naar 75 in 2025. Het percentage verleende CM's blijft daarmee in beide jaren stabiel op 99% van het aantal beschikkingen.

Het opvragen van het historisch overzicht van machtigingen en maatregelen wordt sinds 2024 in 15% van de gevallen gedaan.

Het opvragen van politie-, justitiële en strafvorderlijke gegevens door de psychiater is in 2024 en 2025 stabiel gebleven op 3%.

In 2025 werd 40% van de betrokkenen gehoord, 1 procentpunt meer dan in 2023 en 2024. De lichte daling in de jaren daarvoor (vanaf 43% in 2021) lijkt daarmee gestabiliseerd.

Zorgmachtigingen

In 2024 zijn 16.129 zorgmachtigingen afgegeven; in 2025 waren het er 16.703, een stijging van zo'n 3,5%. Met een schommeling van ongeveer 3% lijken de cijfers te stabiliseren en blijft de afwijking ten opzichte van het vorige jaar binnen de marges van reguliere speling.

Ook in 2025 bestaat, net als de voorgaande 2 jaren, het grootste aandeel (61% in 2024 versus 62% in 2025) van de machtigingen uit zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging. Het aandeel initiële ZM-en is in 2025 met 16% gelijk gebleven aan het vorige jaar. Het aandeel wijzigingen op de zorgmachtigingen is in 2025 met 2,6% vergelijkbaar met 2024 (2,7%). Het aantal zorgmachtigingen op basis van een zelfbindingsverklaring komt in 2025 uit op 35 (0,20% van alle afgegeven zorgmachtigingen) en is daarmee iets toegenomen ten opzichte van 2024 (26, respectievelijk 0,16%), maar blijft gering.

In 2025 heeft 43% (een lichte afname van 44% in 2024) van de betrokkenen na afloop van de VCM nog verplichte zorg nodig gehad en heeft dit een vervolg gekregen met een zorgmachtiging.

Het aandeel bij de rechter ingediende verzoekschriften ten opzichte van de in voorbereiding genomen verzoekschriften ligt in beide jaren op een vergelijkbaar niveau: 92% in 2024 om 93% in 2025.

Het aandeel aanvragen vanuit de gemeente dat uiteindelijk leidt tot een door de rechter toegewezen beschikking (dus een zorgmachtiging) ligt in 2025 op 29%. Dit is een duidelijke stijging ten opzichte van de 25% in 2024 en schommelt daarmee tussen de percentages uit de jaren daarvoor: 30% in 2023, 32% van 2022 en 25% in 2021.

Sinds januari 2020 zijn er 43.406 personen aan wie één of meerdere Wvggz-machtigingen (CM, VCM en/of ZM) zijn afgegeven. Dit betreft het aantal unieke personen dat vanaf de ingang van de Wvggz één of meerdere machtigingen heeft gehad. In 2025 zijn er 5.459 personen met 1 of meer machtigingen bij gekomen. Bij de meeste personen (bijna 56%) aan wie een machtiging is afgegeven betreft dit 1 of 2 machtigingen, en voor een ander deel (ruim 13 %) waren dit 3 machtigingen. Aan 31% van de betrokkenen zijn 4 of meer machtigingen afgegeven in de afgelopen 4 jaar. In 2025 waren er ruim 75 personen met meer dan 10 machtigingen.

Meldingen en Verkennende onderzoeken

In 2025 is het aantal meldingen met 1099 nagenoeg gelijk aan het jaar ervoor. Na een lichte stijging van 5,2% tussen 2022 en 2023 was in 2024 een sterke daling zichtbaar van 24%, dit lijkt te stabiliseren in 2025.

Ondanks het praktisch gelijke aantal meldingen is het aantal melders met doorzettingmacht iets toegenomen (257 in 2025 versus 233 in 2024). De daling in het aandeel melders met doorzettingmacht (van 23% in 2021, via 19% in 2022 naar 15% in 2023) lijkt niet langer door te zetten: in 2024 is dit aandeel gestegen naar 21% en in 2025 stijgt het licht door naar 23%.

Het aandeel anonieme meldingen nam toe van 34% in 2024 naar 38% in 2025.

Het aantal VO's is in 2025 met 6,5% afgenomen, van 1.030 naar 967 op jaarbasis.

Naar aanleiding van de verkennende onderzoeken zijn in 2025 in totaal 661 aanvragen voor de voorbereiding voor een zorgmachtiging door het college van B&W ingediend bij de OvJ, een stijging van 5% ten opzichte van 2024.

Eigen plan van aanpak

In 2025 is in totaal 708 keer de voorbereiding van een zorgmachtiging geschorst omdat de betrokkene in de gelegenheid is gesteld om een eigen plan van aanpak op te stellen. Dit is ongeveer 2% vaker gebeurd dan in 2024 (695 maal). Het aantal daadwerkelijk beëindigde voorbereidingen voor een zorgmachtiging ligt in 2025 op 100 en ligt daarmee juist ongeveer 2% lager dan in 2024 (114). Afgezet tegen het aantal afgegeven beschikkingen voor een zorgmachtiging, liggen de percentages opgestelde eigen plannen van aanpak erg dicht bij elkaar in 2025 (4,2%) en 2024 (4,3%).

Doorlooptijden voorbereiden verzoekschrift zorgmachtiging

Voor een "initiële" zorgmachtiging – van "betrokkene geïnformeerd door geneesheer-directeur" tot "indienen verzoekschrift" – geldt dat de eerder gerapporteerde significante daling in de doorlooptijd niet doorzet maar licht stijgt. Gemiddeld ligt de realisatie in 2025 met 29,6 dag ongeveer een halve dag boven de realisatie in 2024 (29,1 dag) en ruim anderhalve dag boven de norm van 28 dagen, daar waar dit in 2023 er met 27,7 dag net onder lag.

Doorlooptijd van indienen tot uitspraak

In deze ketenmonitor is ook de doorlooptijd van indiening van het verzoekschrift tot de uitspraak hierop door de rechtbank opgenomen. Over het algemeen wordt de wettelijke termijn van 21 dagen door de rechtspraak gehaald: de gemiddelde doorlooptijd is ten opzichte van vorig jaar bestendigd op een niveau net boven de 13 dagen. Hier is de daling vanuit 2021, toen het gemiddelde nog op ruim 18 dagen lag, bestendigd. Deze termijn loopt van indiening tot uitspraak. Mondelinge uitspraak vindt plaats op zitting en daarna volgt de schriftelijke uitspraak. Uitschieters in de doorlooptijd worden vaak veroorzaakt doordat het moeilijk is een zitting te plannen met betrokkene, vooral bij een initiële zorgmachtiging. De rechtbank heeft dan nog 14 dagen om de beschikking af te geven.

Patiëntenvertrouwenspersoon

We zien net als de vorige jaren ook in 2025 een toename van het aantal keer ondersteuning door een pvp: het aantal ligt in 2025 met een stijging van 742 keer 3% hoger dan in 2024. Stichting PVP telt het aantal keren ondersteuning, hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund.

Te zien is dat er relatief gezien minder vaak gegevens van betrokkenen worden doorgestuurd bij de voorbereiding van een zorgmachtiging dan bij een crisismaatregel. Dit eerste is na een lichte daling in de voorgaande periode nu gestegen van 4,7% in 2023, via 6,0% in 2024 naar 6,2% in 2025. Het aandeel bij de CM is in deze jaren stabiel gebleven op 23%.

Familievertrouwenspersoon

In 2025 hebben familievertrouwenspersonen (LSFvp) 1.338 casussen behandeld, waarvan 1.119 nieuwe. Dat ligt op een vergelijkbaar niveau als in 2024.

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen

De overgang van 2024 naar 2025 laat een toename zien in het aantal beroepen naar aanleiding van uitspraken van een klachtencommissie: rond de 138 in 2024 en rond de 175 in 2025. Daarnaast is, in tegenstelling tot voorgaande jaren, een stijging zichtbaar in het aantal uitspraken over schadevergoedingen: van 54 in 2024 naar 65 in 2025, een toename van 20%.

Als nota bene bij de ketenmonitor van 2025 is nog vermeldenswaardig dat in de periode van juli tot en met oktober het OM te maken heeft gehad met een ernstige verstoring van de ICT (waarvan de nasleep nog lang merkbaar is geweest). In die tijd hebben de reguliere werkzaamheden voor de Wvvgz zoveel als mogelijk (handmatig) doorgang gevonden en op basis daarvan heeft het OM de gegevens voor de Ketenmonitor kunnen verstrekken. Op het eerste gezicht worden in de aangeleverde gegevens geen bijzonderheden gezien. Het kan echter zijn dat de cijfers in de periode van de storing en in de nasleep van de storing minder betrouwbaar zijn. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de exacte invloed van de verstoring op de (noodzakelijke handmatige) registraties in die periode.

1. Crisismaatregel

Een crisismaatregel kan worden genomen als het ernstige vermoeden bestaat dat het gedrag van een persoon onmiddellijk dreigend ernstig nadeel veroorzaakt als gevolg van een psychische stoornis. Een crisismaatregel wordt genomen door de burgemeester op basis van een medische verklaring van een onafhankelijk psychiater¹. Daarbij krijgt de betrokkene de mogelijkheid om gehoord te worden. De psychiater heeft de mogelijkheid om politie-, justitiële en strafvorderlijke gegevens (kortweg: politie- en justitiële gegevens) op te vragen bij het OM. Daarnaast kan de psychiater sinds 1-1-2022 ook het historisch overzicht van machtigingen en maatregelen opvragen. De burgemeester heeft de mogelijkheid om een historisch overzicht van machtigingen en maatregelen op te vragen. Een crisismaatregel duurt maximaal drie dagen (exclusief de extra dag(en) als deze eindigt in een weekend of op een feestdag).

1.1 Aantal beschikkingen en genomen Crisismaatregelen

In tabel 1.1 is weergegeven voor 2024 en 2025:

1. Het totaal aantal beschikkingen van de burgemeester in het kader van de crisismaatregel. Dit getal omvat alle gestarte procedures voor een crisismaatregel, waarbij een burgemeester een beslissing heeft genomen op basis van een medische verklaring (kolom 1 voor 2024 en kolom 3 voor 2025).
2. Het aantal genomen crisismaatregelen (kolom 2 voor 2024 en kolom 4 voor 2025).

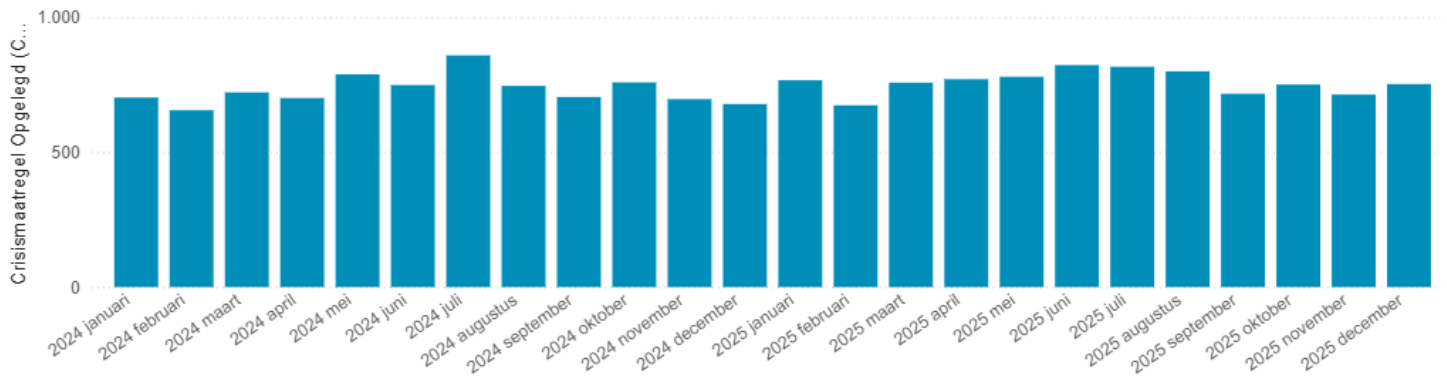
Tabel 1.1 Beschikkingen en verleende Crisismaatregelen 2024 en 2025²

Jaar Maand ▲	2024		2025	
	1. Beschikkingen Crisismaatregel	2. Waarvan verleend	1. Beschikkingen Crisismaatregel	2. Waarvan verleend
januari	712	702	773	766
februari	659	655	679	673
maart	727	721	765	757
april	712	700	777	770
mei	798	788	787	779
juni	756	748	831	822
juli	861	858	821	816
augustus	753	745	807	799
september	708	704	722	716
oktober	768	758	755	750
november	701	696	716	713
december	684	678	755	752
Totaal	8.839	8.753	9.188	9.113

¹ Daar waar in de rest van het document de term 'psychiater' wordt gebruikt, wordt 'onafhankelijk psychiater' bedoeld.

² Gegevens vanuit VNG in januari 2025.

Figuur 1.1 Verleende Crisismaatregelen 2024 en 2025

Toelichting

In 2025 zijn in totaal 9113 crisismaatregelen genomen, een stijging van 360 (3,9%) ten opzichte van 2024³.

Uit gegevens van de gemeenten blijkt verder dat het overgrote deel van de crisismaatregelen wordt genomen op basis van een medische verklaring waarin de onafhankelijk psychiater oordeelt dat de psychische stoornis en risico op ernstig nadeel aanwezig is (een zogenaamde "positieve" medische verklaring). Het verschil tussen het totaal aantal beschikkingen (tabel 1.1, kolommen 1 en 3), en de genomen crisismaatregelen (tabel 1.1, kolommen 2 en 4) betreft de beschikkingen die niet hebben geleid tot een crisismaatregel, meestal omdat de medische verklaring "negatief" was. In 2022, 2023, 2024 en 2025 is het niet voorgekomen dat de medische verklaring "negatief" was en er toch een CM is afgegeven.

Het aantal afwijzende beschikkingen is met 13% gedaald van 86 in 2024 naar 75 in 2025. Het percentage verleende CM's blijft daarmee in beide jaren stabiel op 99% van het aantal beschikkingen.

³ Gegevens zijn ontvangen van de VNG. 2024 in januari 2025 en gegevens 2025 in januari 2026.

1.2 Politie-, justitiële en strafvorderlijke gegevens en historisch overzicht

In voorbereiding op een crisismaatregel kan de burgemeester een historisch overzicht van machtigingen en maatregelen opvragen bij de officier van justitie. Dit is sinds 2022 ook mogelijk voor de psychiater, die daarnaast ook politie-, justitiële en strafvorderlijke gegevens op kan vragen. In de onderstaande tabellen is weergegeven hoe vaak dit is voorgekomen in 2024 (tabel 1.2) en in 2025 (tabel 1.3).

Tabel 1.2 Informatieverstrekking vanuit OM aan burgemeester en psychiater 2024⁴

Maand	Aanvraag historie Burgemeester & Psychiater	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM	Maand	Aanvraag politie/justitiegegevens psychiater	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM
januari	88	13%	januari	13	2%
februari	89	14%	februari	21	3%
maart	93	13%	maart	23	3%
april	90	13%	april	36	5%
mei	145	18%	mei	23	3%
juni	106	14%	juni	23	3%
juli	145	17%	juli	31	4%
augustus	124	17%	augustus	33	4%
september	100	14%	september	19	3%
oktober	114	15%	oktober	27	4%
november	111	16%	november	26	4%
december	126	19%	december	31	5%
Totaal	1.331	15%	Totaal	306	3%

Tabel 1.3 Informatieverstrekking vanuit OM aan burgemeester en psychiater 2025⁵

Maand	Aanvraag historie Burgemeester & Psychiater	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM	Maand	Aanvraag politie/justitiegegevens psychiater	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM
januari	153	20%	januari	32	4%
februari	96	14%	februari	17	3%
maart	124	16%	maart	23	3%
april	139	18%	april	38	5%
mei	136	17%	mei	24	3%
juni	139	17%	juni	24	3%
juli	91	11%	juli	17	2%
augustus	24	3%	augustus	5	1%
september	124	17%	september	19	3%
oktober	127	17%	oktober	24	3%
november	141	20%	november	31	4%
december	115	15%	december	20	3%
Totaal	1.409	16%	Totaal	274	3%

Te zien is dat in 2024 bij 15% en in 2025 burgemeesters en psychiaters bij gemiddeld 16% van de beschikkingen historische gegevens opvragen.

Het opvragen van politie-, justitiële en strafvorderlijke gegevens door de psychiater is in 2025 gelijk gebleven aan 2024 (3%). Wat opvalt in de cijfers van deze editie is dat het percentage aanvragen om politie/justitiegegevens zich na een eerdere daling vanuit 2021 lijkt te stabiliseren op 3%. Het verschil in opvraagpercentage tussen beide overzichten hangt samen met de tijdsdruk in het werkproces, de wijze waarop de gegevens samengesteld en verstrekt worden en de observatie dat het ernstig nadeel

⁴ Tabel 1.2 en 1.3: Gegevens uit kolom 1 en 3 zijn verkregen vanuit het OM in januari 2025 en januari 2026. Voor de procentuele verhouding is het aantal afgegeven beschikkingen zoals bekend bij de VNG gebruikt.

⁵ Tabel 1.3 de dip die we zien in juli en augustus is te verklaren door een ICT storing bij het OM.

vaak al blijkt uit de crisissituatie. De dip die we zien in de cijfers van juli en augustus 2025 is te verklaren door de ICT-storing bij het OM.

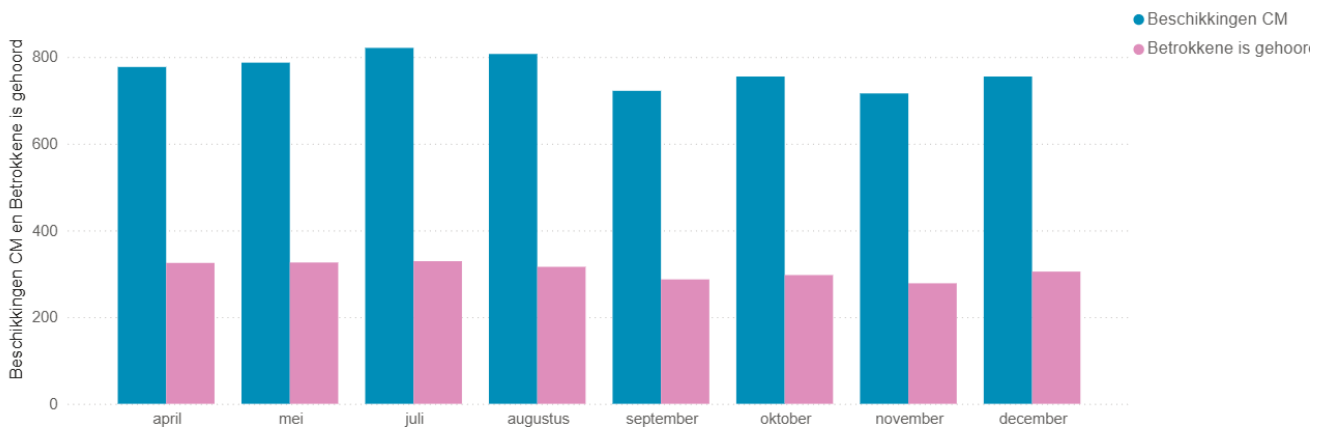
1.3 Horen van de betrokkene

Volgens de wet dient de burgemeester de betrokkene, zo mogelijk, in de gelegenheid te stellen om te worden gehoord. Om een goed beeld te kunnen geven van het aantal betrokkenen dat daadwerkelijk is gehoord ten opzichte van het aantal beschikkingen dat is afgegeven, wordt de procentuele verhouding weergegeven in kolom 4 van tabel 1.4 voor het jaar 2024 en in kolom 8 voor het jaar 2025.

Tabel 1.4 Het horen ⁶

Jaar Maand	2024				2025			
	1. Beschikking CM	2. In staat bevonden en poging(en) tot horen gedaan	3. Betrokkene is gehoord	4. Verhouding aantal betrokkenen gehoord t.o.v. aantal beschikkingen	1. Beschikking CM	2. In staat bevonden en poging(en) tot horen gedaan	3. Betrokkene is gehoord	4. Verhouding aantal betrokkenen gehoord t.o.v. aantal beschikkingen
januari	712	414	284	40%	773	421	284	37%
februari	659	345	226	34%	679	379	272	40%
maart	727	420	297	41%	765	437	317	41%
april	712	381	276	39%	777	448	325	42%
mei	798	439	304	38%	787	441	326	41%
juni	756	428	306	40%	831	439	305	37%
juli	861	486	329	38%	821	473	329	40%
augustus	753	423	286	38%	807	438	316	39%
september	708	385	278	39%	722	389	287	40%
oktober	768	416	303	39%	755	428	297	39%
november	701	390	268	38%	716	377	278	39%
december	684	405	290	42%	755	431	305	40%
Totaal	8.839	4.932	3.447	39%	9.188	5.101	3.641	40%

Figuur 1.2 Betrokkenen die zijn gehoord ten opzichte van beschikkingen 2025

Toelichting

Het horen door de burgemeester vindt plaats nadat de psychiater een betrokkene heeft onderzocht voor de medische verklaring. Naar aanleiding van dat onderzoek kan de psychiater aangeven of de betrokkene in staat is om gehoord te worden. Als betrokkene in staat is om gehoord te worden, wordt er een poging (indien nodig meerdere pogingen) gedaan om te horen (kolom 2 in tabel 1.4). Gezien de omstandigheden waarin betrokkene zich bevindt is het echter niet in alle gevallen mogelijk betrokkene daadwerkelijk te horen.

In 2025 werd 40% van de betrokkenen gehoord, 1% meer dan in 2024. De lichte maar gestage daling in de jaren daarvoor (vanaf 43% in 2021) lijkt daarmee te stagneren.

⁶Gegevens vanuit VNG in januari 2026.

2. Voortzettingen

Een voortzetting van een crisismaatregel (VCM) wordt verzocht door een officier van justitie als deze oordeelt dat de grondslag voor de crisismaatregel, het risico op onmiddellijk dreigend ernstig nadeel voor betrokkene of voor een ander als gevolg van een psychische stoornis, nog steeds aanwezig is. Als de rechter oordeelt dat een crisismaatregel nog noodzakelijk is, dan kan de rechter de crisismaatregel 3 weken voortzetten. Daarna stopt de maatregel, tenzij de officier van justitie voor het einde ervan een verzoek bij de rechter indient voor een zorgmachtiging die aansluit op de VCM. Andere opties zijn dat de VCM op basis van artikel 7:10 Wvvgz vervalt of wordt beëindigd door de geneesheer-directeur op basis van artikel 8:18 Wvvgz.

2.1 Aantallen VCM

Tabel 2.1 Aantal beschikkingen Voortzetting Crisismaatregelen 2024 en 2025 ⁷

Voortzetting Crisismaatregel		
Maand	2024	2025
januari	681	701
februari	626	635
maart	648	710
april	673	700
mei	715	711
juni	670	748
juli	816	777
augustus	697	691
september	676	699
oktober	689	722
november	662	620
december	617	702
Subtotaal	8.170	8.416

Figuur 2.1 Beschikkingen VCM 2024 en 2025

In tabel 2.1 is weergegeven:

1. Het aantal beschikkingen Voortzettingen CM (VCM) onder de Wvvgz in 2024, in kolom 1.
2. Het aantal beschikkingen Voortzettingen CM (VCM) onder de Wvvgz in 2025, in kolom 2.

NB Het verschil met het totaal in de Ketenmonitor van 2024 8.123 is 47 stuks. Dat betreft in 2024 afgeronde zaken, die in 2023 zijn afgedaan. Met ingang van deze monitor zijn we overgegaan van datum afdoening naar de datum waarop het besluit is verzonden.

Toelichting

De aantallen van 2025 zijn afgezet tegen de aantallen in 2024. In 2025 zijn er 8416 Voortzettingen Crisismaatregelen afgegeven, een stijging van 3,0% ten opzichte van de 8.170 in 2024. In vergelijking met het jaar 2023 lag de stijging in 2024 op 3,2%. Er lijkt daarmee de laatste jaren sprake te zijn van een lichte maar gestage stijging in het aantal VCM's. We zullen dit in de volgende editie van de ketenmonitor verder beoordelen.

⁷ Gegevens 2024 zijn in januari 2025 ontvangen en de cijfers over 2025 zijn in januari 2026 verkregen vanuit de Rechtspraak. De getoonde aantallen betreffen de beschikkingen die de rechter heeft afgegeven ten behoeve van een voortzetting crisismaatregel, en bevatten zowel de toegewezen als de afgewezen VCM's.

2.2 Crisismaatregel en voortzettingen CM

Een officier van justitie start de voorbereiding voor een voortzetting crisismaatregel en dient het verzoekschrift in bij de rechter als de officier van justitie van oordeel is dat hiervoor een grondslag is. Het gaat in de weergegeven cijfers om een beschikking an sich waarbij er dus geen onderscheid gemaakt is in toewijzingen en afwijzingen. In tabel 2.2 en 2.3 is weergegeven⁸:

1. Het aantal crisismaatregelen dat door de burgemeester genomen is, in kolom 1.
2. Het aantal afgegeven beschikkingen Voortzettingen CM (VCM), in kolom 2.
3. Het percentage van de CM waarvoor een beschikking VCM is afgegeven, in kolom 3.

Tabel 2.2 Verhouding tussen genomen CM en VCM 2024

Maand	1. Aantal genomen crisismaatregelen	2. Afgegeven VCM	3. % verhouding tussen genomen CM en VCM 2024
januari	702	686	98%
februari	655	623	95%
maart	721	652	90%
april	700	668	95%
mei	788	665	84%
juni	748	688	92%
juli	858	792	92%
augustus	745	766	103%
september	704	635	90%
oktober	758	715	94%
november	696	652	94%
december	678	627	92%
Totaal	8.753	8.169	93%

Tabel 2.3 Verhouding tussen genomen CM en VCM 2025

Maand	1. Aantal genomen crisismaatregelen	2. Afgegeven VCM	3. % verhouding tussen genomen CM en VCM 2025
januari	766	642	84%
februari	673	648	96%
maart	757	716	95%
april	770	714	93%
mei	779	707	91%
juni	822	672	82%
juli	816	873	107%
augustus	799	673	84%
september	716	747	104%
oktober	750	701	93%
november	713	606	85%
december	752	717	95%
Totaal	9.113	8.416	92%

NB Een percentage bóven de 100% in een bepaalde maand kan verklaard worden doordat er sprake is van overloop uit de vóórgaande maanden (bijv. een CM die eind januari genomen is waarvan in februari de voortzetting wordt toegewezen).

In tabel 2.3 is te zien dat in 2025 gemiddeld 92% van de crisismaatregelen is een VCM is afgegeven. Dit ligt daarmee iets lager dan in de voorgaande jaren (93% in 2024 en 95% in 2021). De vraag is of deze geringe veranderingen als trend doorzetten; we zullen dit in de komende editie van de ketenmonitor verder beoordelen.

Op basis van de cijfers kan geconcludeerd worden dat bijna alle crisismaatregelen worden voortgezet.

⁸ De cijfers in deze sectie gaan over afgegeven beschikkingen (dus toegewezen én afgewezen).

8. Gegevens in kolom 1 zijn verkregen van de VNG. Gegevens in kolom 2 zijn verkregen van de Rechtspraak, 2023 beide in januari 2024, en 2024 in januari 2025.

Tabel 2.4 Aantal voorbereidingen en bij rechter ingediende verzoekschriften VCM¹⁰ 2024 & 2025

2024			2025		
Maand	1. Voorbereide verzoekschriften VCM	2. Bij rechter ingediende verzoekschriften voortzetting CM	Maand	1. Voorbereide verzoekschriften VCM	2. Bij rechter ingediende verzoekschriften voortzetting CM
januari	747	730	januari	760	744
februari	665	648	februari	677	673
maart	699	677	maart	775	751
april	726	713	april	777	766
mei	791	777	mei	760	754
juni	715	698	juni	849	826
juli	911	893	juli	777	764
augustus	729	711	augustus	777	760
september	739	720	september	768	757
oktober	752	735	oktober	756	740
november	695	686	november	688	673
december	698	655	december	799	781
Totaal	8.867	8.643	Totaal	9.163	8.989

Toelichting

In tabel 2.4 is zichtbaar dat het percentage bij de rechter ingediende verzoeken in 2025 licht is gestegen van 97% in 2024 (en 2023) naar 98% in 2025. In 2025 is 98% van de voorbereide verzoekschriften bij de rechter ingediend.

Doorgaans wordt voor crisismaatregelen meteen een verzoekschrift tot voortzetting voorbereid wegens de korte termijn van drie dagen. Maar niet voor alle crisismaatregelen hoeft uiteindelijk een verzoekschrift tot voortzetting ervan bij de rechter ingediend te worden, omdat er ondertussen geen sprake meer is van een crisissituatie.

¹⁰ Gegevens 2024 zijn verkregen van het OM in januari 2025, de gegevens 2025 in januari 2026.

3. Zorgmachtigingen

Een zorgmachtiging is een machtiging van de rechter waarmee verplichte zorg op grond van de Wvvgz verleend kan worden. Een zorgmachtiging is mogelijk als de betrokkene een psychische stoornis heeft die leidt tot ernstig nadeel voor zichzelf of voor een ander. Maar alleen als vrijwillige zorg niet mogelijk is, en verplichte zorg de enige manier is om het ernstig nadeel weg te nemen. In de zorgmachtiging staat welke vormen van verplichte zorg de zorgverleners kunnen verlenen. Het kan zijn dat iemand wordt opgenomen in een ggz-instelling. Maar verplichte zorg kan ook ambulante (thuis of poliklinisch) worden verleend. Betrokkenen kunnen verplichte zorg voorkomen door een eigen plan van aanpak te maken, als dat daarna goedgekeurd wordt door de GD. Betrokkenen kunnen zelf aangeven welke verplichte zorg zij het minst schadelijk vinden voor zichzelf, door middel van een zorgkaart of een zelfbindingsverklaring.

3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtigingen ¹¹

Het aantal zorgmachtigingen in 2024 wordt vergeleken met het aantal zorgmachtigingen in 2025. In tabel 3.1 is weergegeven:

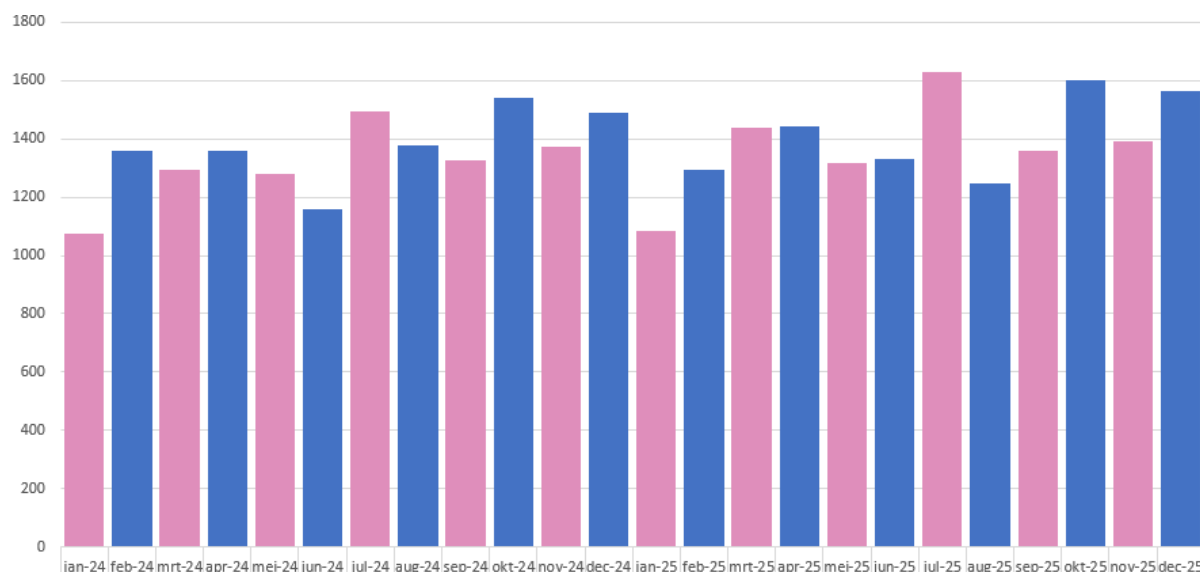
1. Het aantal in 2024 afgegeven beschikkingen zorgmachtiging Wvvgz, in kolom 1.
2. Het aantal in 2025 afgegeven beschikkingen zorgmachtiging Wvvgz, in kolom 2.

Tabel 3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtiging Wvvgz 2024 en 2025

Maand	Zorgmachtigingen 2024	Maand	Zorgmachtigingen 2025
januari	1.077	januari	1.086
februari	1.360	februari	1.293
maart	1.292	maart	1.437
april	1.359	april	1.442
mei	1.282	mei	1.318
juni	1.160	juni	1.330
juli	1.492	juli	1.630
augustus	1.379	augustus	1.248
september	1.327	september	1.360
oktober	1.540	oktober	1.602
november	1.372	november	1.392
december	1.489	december	1.565
Totaal	16.129	Totaal	16.703

¹¹ Gegevens zijn verkregen vanuit de Rechtspraak (2024 in januari 2025 en 2025 in januari 2026). Waarden zijn een optelsom van zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een voortzetting crisismaatregel, wijziging zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging en zorgmachtiging op basis van een zelfbindingsverklaring. De getoonde aantallen betreffen de beschikkingen die de rechter afgegeven heeft ten behoeve van een zorgmachtiging, en bevatten zowel de toegewezen als afgewezen zorgmachtigingen. In de lopende tekst van deze ketenmonitor wordt voor deze totalen de term 'afgegeven beschikkingen' of 'afgegeven zorgmachtigingen' gebruikt.

Figuur 3.1 Afgegeven beschikkingen zorgmachtiging 2024 (roze) en 2025 (blauw)

Toelichting

In 2024 zijn 16.129 zorgmachtigingen afgegeven; in 2025 waren het er 16.701, een stijging van zo'n 3,5%. Met een schommeling van 3% lijken de cijfers te stabiliseren en blijft de afwijking ten opzichte van het vorige jaar binnen de marges van reguliere speling.

Aanleidingen voor een zorgmachtiging

Onder de Wvvgz zijn er verschillende aanleidingen om een zorgmachtiging voor te bereiden. In tabel 3.2 en 3.3 zijn deze uitgesplitst. In de eerste kolom zijn de wijzigingen weergegeven. Dit betreft wijzigingen van bestaande zorgmachtigingen. In de tweede kolom staan de zorgmachtigingen weergegeven die bestaande, aflopende zorgmachtigingen opvolgen. De derde kolom betreft de initiële zorgmachtigingen. Vervolgens wordt nog weergegeven hoeveel zorgmachtigingen op basis van een zelfbindingsverklaring zijn afgegeven en het aantal dat volgt op een zorgmachtiging ná een voortzetting CM.

Tabel 3.2 Afgegeven zorgmachtigingen 2024¹²

Maand	Wijziging zorgmachtiging	Zorgmacht. aansluitend op zorgmachtiging	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging - zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari	24	683	170		200
februari	43	838	204	<5	272
maart	30	754	242	<5	265
april	34	800	240	<5	281
mei	25	741	231		285
juni	33	706	158	<5	261
juli	28	879	248	<5	333
augustus	45	777	229	<5	326
september	32	782	208	<5	304
oktober	45	900	233	<10	356
november	44	862	190	<5	275
december	33	917	235	<5	303
Totaal	416	9.639	2.588	25	3.461

Tabel 3.3 Afgegeven zorgmachtigingen 2025

Maand	Wijziging zorgmachtiging	Zorgmacht. aansluitend op zorgmachtiging	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging - zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari	19	697	167	<5	200
februari	42	839	181	<5	229
maart	45	838	235	<10	314
april	30	868	229	<5	312
mei	32	782	208		296
juni	30	808	197	<5	294
juli	48	964	259	<5	357
augustus	48	726	189	<5	281
september	36	815	206	<5	299
oktober	31	999	222	<10	344
november	32	912	183	<5	263
december	37	951	249	<5	325
Totaal	430	10.199	2.525	35	3.514

Toelichting

Tabellen 3.2 en 3.3 laten zien dat in 2024 en 2025 het grootste aandeel (61% in 2025 versus 60% in 2024) van de machtigingen bestaat uit zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging. Het aandeel initiële ZM-en is met 15% nagenoeg hetzelfde gebleven. Het aandeel wijzigingen op de zorgmachtigingen is in 2024 met 2,7% vergelijkbaar met 2025 (2,6%).

Het aantal zorgmachtigingen op basis van een zelfbindingsverklaring komt in 2025 uit op 35 (0,20% van alle afgegeven zorgmachtigingen) en is daarmee iets toegenomen ten opzichte van 2024 (26, respectievelijk 0,16%), maar blijft gering¹³.

¹² Tabel 3.2 en 3.3: Gegevens zijn verkregen vanuit de Rechtspraak in respectievelijk januari 2025 en januari 2026

¹³ Vanwege privacywetgeving is bij aantallen kleiner dan 5 niet het daadwerkelijke aantal opgenomen maar de indicatie '<5'. Dit geldt ook voor aantallen groter of gelijk aan 5, maar kleiner dan 10.

Tabel 3.4 Afgegeven zorgmachtigingen na VCM afgezet tegen VCM 2024 en 2025¹⁴

2024			2025		
Maand	Voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op VCM	Maand	Voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari	686	314	januari	448	200
februari	623	272	februari	648	229
maart	652	265	maart	716	314
april	668	281	april	714	312
mei	665	285	mei	707	296
juni	688	261	juni	672	294
juli	792	333	juli	873	357
augustus	766	326	augustus	673	281
september	635	304	september	747	299
oktober	715	356	oktober	701	344
november	652	275	november	606	263
december	627	303	december	717	325
Totaal	8.169	3.575	Totaal	8.222	3.514

Toelichting

Het aandeel zorgmachtigingen aansluitend op een voortgezette crisismaatregel afgezet tegen het aantal voortzettingen crisismaatregel is in 2025 licht afgenomen van 44% naar 43%. In 2023 was dit ook 43%, het lijkt erop dat deze aantallen stabiliseren.

3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging

De officier van justitie ontvangt aanvragen voor de voorbereiding van zorgmachtigingen. Op basis van beschikbare informatie bepaalt de officier of er een verzoekschrift moet worden voorbereid. Als de voorbereiding is afgerond kan de officier een verzoekschrift bij de rechter indienen om een zorgmachtiging af te geven. De cijfermatige doorloop van de voorbereiding is zichtbaar in de onderstaande tabel.

In tabellen 3.5A en B is weergegeven:

1. Het totaal aantal aanvragen ingediend bij de officier van justitie om een voorbereiding voor een zorgmachtiging te starten, in kolom 1.
2. Het aantal aanvragen dat de officier van justitie in behandeling heeft genomen, in kolom 2. Dit houdt ook in dat de voorbereiding voor een zorgmachtiging is begonnen.
3. Totaal aantal verzoekschriften dat ingediend is bij de rechter, in kolom 3.

¹⁴ Tabel 3.2, 3.3 en 3.4: gegevens zijn verkregen vanuit de rechtspraak in respectievelijk januari 2024 en januari 2025.

Tabel 3.5A Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging in 2024 ¹⁵

Maand	1. Aanvragen voorbereiden verzoekschriften ZM	2. Voorbereide verzoekschriften ZM	3. Ingediende verzoekschriften ZM
januari	1.536	1.531	1.356
februari	1.479	1.405	1.357
maart	1.417	1.402	1.344
april	1.473	1.448	1.264
mei	1.459	1.504	1.357
juni	1.420	1.387	1.258
juli	1.696	1.661	1.535
augustus	1.533	1.529	1.397
september	1.572	1.522	1.325
oktober	1.718	1.707	1.594
november	1.587	1.574	1.413
december	1.580	1.538	1.533
Totaal	18.470	18.208	16.733

Tabel 3.5B Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging 2025

Maand	1. Aanvragen voorbereiden verzoekschriften ZM	2. Voorbereide verzoekschriften ZM	3. Ingediende verzoekschriften ZM
januari	1.487	1.497	1.385
februari	1.515	1.508	1.383
maart	1.442	1.422	1.416
april	1.581	1.578	1.419
mei	1.475	1.447	1.373
juni	1.529	1.488	1.388
juli	1.548	1.449	1.397
augustus	1.588	1.600	1.318
september	1.678	1.709	1.481
oktober	1.639	1.614	1.629
november	1.514	1.498	1.379
december	1.687	1.643	1.624
Totaal	18.683	18.453	17.192

Toelichting

Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan en nadat deze de betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken voor de officier van justitie om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken als er sprake is van een eigen plan van aanpak). Indien dit het geval is zal de OvJ het verzoekschrift voor een zorgmachtiging onverwijld indienen bij de rechter. De rechter heeft 3 weken om een besluit te nemen. Deze termijnen zijn van belang om de bovenstaande aantallen goed te kunnen interpreteren. Voor de aantallen in tabel 3.5 onder kolom 1 zijn deze termijnen nog niet begonnen. De termijn van 4 weken start als de betrokkene geïnformeerd is, doorgaans enkele dagen nadat een aanvraag in voorbereiding is genomen (kolom 2).

¹⁵ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in respectievelijk januari 2024 en januari 2025.

Het aandeel ingediende verzoekschriften ten opzichte van de in voorbereiding genomen verzoekschriften ligt in beide jaren op een vergelijkbaar niveau: 92% in 2024 om 93% in 2025. Het verschil tussen het aantal in voorbereiding genomen verzoekschriften door de officier van justitie (kolom 2) en ingediende verzoeken bij de rechter (kolom 3) is deels te verklaren door de tijd die de geneesheer-directeur en de OvJ hebben om de voorbereiding af te ronden (maximaal 4 of 6 weken). Daarnaast wordt er voor een deel van de aanvragen geen verzoekschrift ingediend, omdat deze gedurende de voorbereiding worden beëindigd op grond van art. 5:11 of 5:16 Wvvgz.

Het verschil tussen het aantal ingediende verzoekschriften (tabel 3.5B, kolom 3: 17.192) en het aantal afgegeven beschikkingen (tabel 3.1: 16.703) is 489. Dit wordt onder andere bepaald door overloop uit 2024, onderhanden werk en intrekkingen door de OvJ.

Wat verder opvalt is dat de aantallen in 2025 iets zijn toegenomen: het aantal 'aanvragen voorbereiden verzoekschrift ZM' is in 2025 met zo'n 3 % toegenomen ten opzichte van 2024, het aantal 'voorbereide verzoekschriften ZM' met 2% en het aantal 'Ingediende verzoekschriften ZM' met 2%. De in de vorige editie gerapporteerde lichte stijging zet zich in deze editie daarmee voort.

1.1 Officier van justitie op zitting

In de onderstaande tabel is weergegeven hoe vaak een officier heeft deelgenomen aan een zitting in 2025. De wet schrijft voor dat de officier van justitie op de zitting aanwezig is, tenzij het evident is dat een nadere toelichting of motivering van het verzoek niet nodig is. Het kan in voorkomende gevallen behulpzaam zijn dat de OvJ op zitting is, bijvoorbeeld als de onderbouwing van de zorgmachtiging extra toelichting behoeft of als de voorliggende zaak (juridisch) complex is. De vraag of een OvJ op zitting moet verschijnen is een afweging per casus¹⁶.

Tabel 3.6 Aanwezigheid van de officier van justitie op zitting bij VCM en ZM

Indicator OVJ op zitting aanwezig	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Totaal
Ja	20	14	13	<10	<10	11	10	12	10	<10	11	<5	126
Nee	2.225	2.038	2.190	2.196	2.134	2.159	2.204	1.987	2.048	2.319	2.083	1.871	25.454

Toelichting

In 2025 is 126 maal (0,5%) door een officier van justitie deelgenomen aan een zitting voor een zorgmachtiging of een voortzetting crisismaatregel (tabel 3.6). In 2023 lag dit op 0,6% en in 2024 op 0,4%. Er lijkt een stabilisering van rond de 0,5% te zijn in de aanwezigheid van de OvJ op zitting, wat te maken heeft met het op voorhand uitfilteren van juridische kwesties die de aanwezigheid van de OvJ zouden verlangen.

Ook goed om op te merken is dat in 100% van de zaken vanuit artikel 2:3 de OvJ aanwezig is.

¹⁶ Dit is de werkwijze die vermeld is in kamerbrief 'Regels voor het kunnen verlenen van verplichte zorg aan een persoon met een psychische stoornis (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg)', pagina 4. [Detail 2017D20919](#) | [Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).

Aanvragen zorgmachtiging

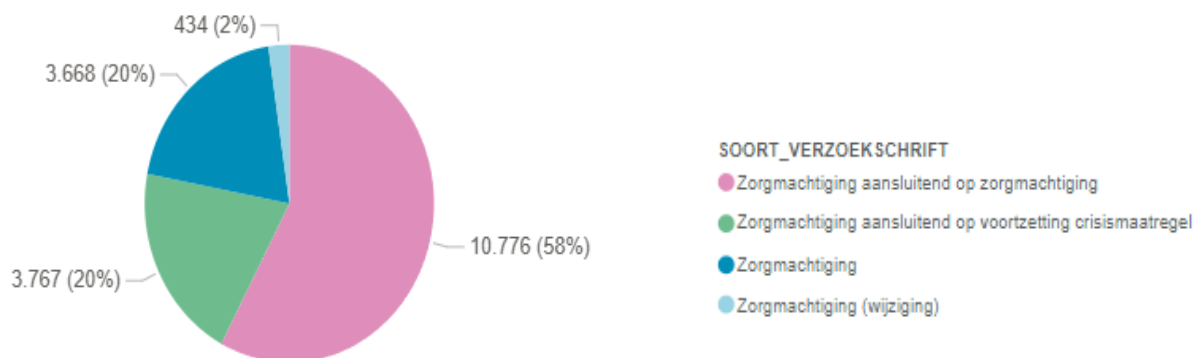
In tabel 3.7 is de verdeling over de verschillende aanleidingen voor aanvragen voor voorbereiding van een verzoekschrift weergegeven.

Tabel 3.7 Verschillende aanleidingen voor aanvraag voorbereiding verzoekschrift ZM 2025 ^{17, 18}

Maand	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging (wijziging)	Zorgmachtiging aansluitend op voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging aansluitend op zorgmachtiging	Totaal
januari	281	41	263	<5	899	1.487
februari	321	43	316	<5	831	1.515
maart	275	32	309	<10	821	1.442
april	325	31	328		897	1.581
mei	292	41	325	<5	814	1.475
juni	273	37	303	<5	915	1.529
juli	309	41	334	<5	860	1.548
augustus	306	32	295	<5	952	1.588
september	301	37	332	<10	1.002	1.678
oktober	325	37	315	<5	959	1.639
november	303	28	282	<5	899	1.514
december	357	34	365	<5	927	1.687
Totaal	3.668	434	3.767	38	10.776	18.683

In tabel 3.8 is te zien welke functionarissen de aanvragers zijn geweest.

Figuur 3.2 Verschillende aanleidingen voor aanvraag voorbereiding verzoekschrift 2025

¹⁷ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in januari 2026.

¹⁸ Op het moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt, is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op een heel 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen.

Tabel 3.7A Aantal zelfbindingsverklaringen 2025 per maand.

Maand	Zelfbindingsverklaring
januari	27
februari	22
maart	17
april	22
mei	21
juni	35
juli	31
augustus	23
september	25
oktober	28
november	14
december	15
Totaal	280

Toelichting

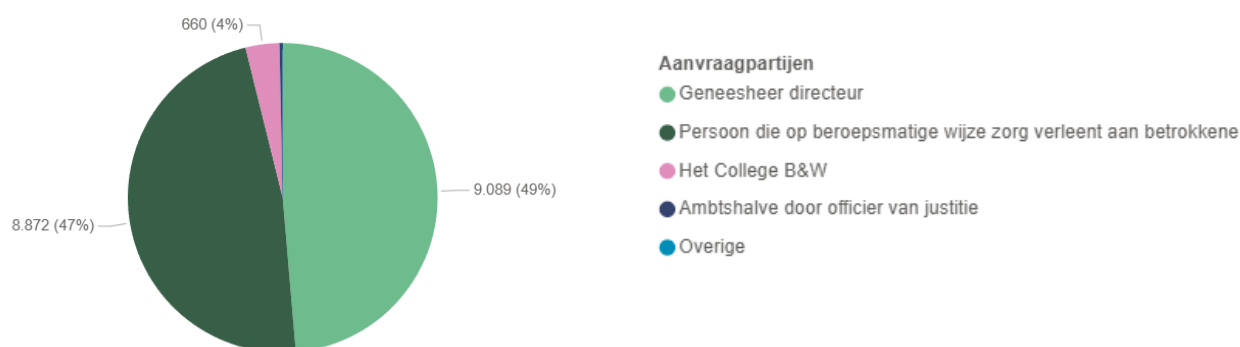
Er zijn verschillende aanleidingen om een verzoekschrift voor een zorgmachtiging voor te bereiden. De verdeling van de aanvragen over de verschillende aanleidingen voor zorgmachtigingen is te zien in tabel 3.7. Hier is te zien dat het aantal zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging (kolom 5) met 58% hoger is dan de 20% van het aantal aanvragen voor een zorgmachtiging (kolom 1) en de 20% voor de ZM-en aansluitend op een VCM (kolom 3). De percentages komen in 2025 grotendeels overeen met die van 2024.

Bij het Openbaar Ministerie wordt ook het aantal zelfbindingsverklaringen geregistreerd. In 2025 zijn 280 nieuwe zelfbindingsverklaringen geregistreerd, tegen 239 in 2024 – een toename van 17%.

 Tabel 3.8 Aanvragers voor een voorbereiding van een verzoekschrift t.b.v. een zorgmachtiging 2025¹⁹

Aanvrager	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Totaal
Ambtenaar van de politie													<5
Ambtshalve door officier van justitie	<10	<10	<10	<5	<10	<5	<5	<5	10	<10	<10	<10	60
Forensische zorgaanbieder										<5			<5
Geneesheer directeur	721	762	731	815	784	717	729	720	774	766	726	844	9.089
Het College B&W	50	58	46	73	60	40	39	42	62	61	57	72	660
Persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent aan betrokkene	711	688	659	691	625	770	778	824	831	807	722	766	8.872
Eindtotaal	1.490	1.520	1.445	1.585	1.480	1.530	1.550	1.590	1.678	1.640	1.515	1.690	18.683

Figuur 3.3 Ingediende aanvragen per aanvrager 2025

NB Onder 'Overige' in de figuur vallen 'Ambtenaar van politie' en 'Forensische zorgaanbieder'.

¹⁹ Op het moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt, is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op een heel 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen. Gegevens afkomstig van het OM in januari 2026.

Toelichting

In art. 5:3 Wvvggz staat benoemd wie een aanvraag voor een zorgmachtiging kan doen. In tabel 3.8 is te zien dat de aanvragen voor de voorbereiding van een verzoekschrift vooral (96%) vanuit de zorg worden ingediend: door een geneesheer-directeur (49%) of door een persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent (47%). Deze percentages zijn vergelijkbaar met die over 2024. Zo'n 4% van de aanvragen komt vanuit de gemeente (onder de verantwoordelijkheid van het College van B&W), als voortvloeisel van een verkennend onderzoek. In 2024 was dat 3%.

3.3 Verkennend onderzoek

In tabel 3.9 is het aantal meldingen weergegeven van burgers over personen voor wie de noodzaak tot (mogelijk verplichte) geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht. In tabel 3.10 en tabel 3.11 is het aantal verkennende onderzoeken te zien dat gestart is. In deze tabellen wordt ook de status van de onderzoeken weergegeven.

Tabel 3.9 Meldingen bij gemeenten 2024 en 2025 ²⁰

Tabel 3.10 Verkennende onderzoeken 2024

2024				...	2025			
Maand	1. Aantal meldingen bij gemeenten	2. Waarvan melders met Doorzettingmacht	3. Waarvan anonieme meldingen		Maand	1. aantal meldingen bij gemeenten	2. Waarvan melders met doorzettingmacht	3. Waarvan anonieme meldingen
januari	99	13	34		januari	95	21	33
februari	158	17	43		februari	85	24	32
maart	91	25	37		maart	99	24	34
april	75	16	27		april	115	20	36
mei	86	20	34		mei	89	23	32
juni	90	19	32		juni	87	16	36
juli	86	19	32		juli	91	26	36
augustus	72	29	27		augustus	73	14	29
september	74	17	26		september	85	19	37
oktober	105	27	32		oktober	93	23	38
november	84	15	21		november	99	27	41
december	76	16	30		december	88	20	30
Totaal	1096	233	375		Totaal	1.099	257	414

2024

Maand	1. Aantal verkennend onderzoek	2. Afgerond VO dat leidt tot aanvraag	3. Voortijdig beëindigd VO	4. Afgerond VO met besluit tot geen aanvraag	5. Aantal VO aanvraag toch doorgezeti
januari	88	55	14	19	
februari	146	51	72	23	
maart	85	41	14	30	
april	75	45	<10	21	
mei	84	54	<10	20	<5
juni	89	51	17	21	
juli	84	51	12	21	
augustus	66	43	<10	16	<5
september	67	42	11	13	<5
oktober	105	59	18	26	<5
november	78	54	10	14	
december	63	40	<10	18	
Totaal	1030	586	196	242	<10

²⁰ Gegevens zijn verkregen vanuit VNG in januari 2025 aantallen 2024 en in januari 2026 de aantallen van 2025.

Tabel 3.11 Verkennende onderzoeken 2025

2025

Maand	1. Aantal verkennend onderzoek	2. Afgerond VO dat leidt tot aanvraag	3. Voortijdig beëindigd VO	4. Afgerond VO met besluit tot geen aanvraag	5. Aantal VO aanvraag toch doorgezet
januari	88	56	<10	24	
februari	78	45	<10	22	<5
maart	93	53	14	26	
april	99	66	16	17	
mei	80	50	11	18	<5
juni	81	43	12	23	<5
juli	75	47	11	17	
augustus	65	42	<10	16	
september	73	53	<10	14	
oktober	78	54	<10	16	
november	81	49	15	17	
december	76	54	10	12	
Totaal	967	612	127	222	<10

Toelichting

In 2025 is het aantal meldingen met 1099 nagenoeg gelijk aan het jaar ervoor. Na een lichte stijging van 5,2% tussen 2022 en 2023 was in 2024 een sterke daling zichtbaar van 24%, dit lijkt te stabiliseren in 2025. De verwachte verklaring is dat er kritischer is gekeken naar meldingen waar mee aan de slag gegaan is. Dat is in lijn met het grotere aantal meldingen dat uitmondt in een ZM. Ook kan het zijn dat een groter deel van de casussen in het sociaal domein opgevangen is.

Ondanks het praktisch gelijke aantal meldingen is het aantal melders met doorzettingmacht iets toegenomen (257 in 2025 versus 233 in 2024). De daling in het aandeel melders met doorzettingmacht (van 23% in 2021, via 19% in 2022 naar 15% in 2023) lijkt niet langer door te zetten: in 2024 is dit aandeel gestegen naar 21% en in 2025 naar 23%.

Het aandeel anonieme meldingen nam toe van 34% naar 38%.

Het aantal VO's is in 2025 met 6,5 % afgenomen, van 1.030 naar 967 op jaarbasis. Gezien het feit dat het aantal meldingen stabiel is gebleven, lijkt een verklaring te kunnen liggen in een betere triage, waardoor het VO als instrument gericht wordt ingezet. Ook gemeenten geven aan dat er na een adviesgesprek meer zaken opgelost kunnen worden in het voorliggende veld, bijvoorbeeld door aandacht voor betere inzet van bemoeizorg. Daarnaast kunnen werkwijzen in administratieve zin verschillen, wat deels een verklaring kan zijn voor regionale verschillen.

Het aandeel afgeronde VO's dat leidt tot een aanvraag (kolom 2) stijgt van 57% in 2024 naar 63% in 2025. Ook hier kan de verklaring zijn dat de triage verbeterd is en er een betere bekendheid is voor de juiste routes in het voorveld en voor meldingen.

Het aandeel voortijdig beëindigde VO's daalt van 19% in 2024 naar 13% in 2025 naar 13%. Dit kan mogelijk in lijn liggen met de het vorige punt: bij een betere triage is de verwachting dat minder VO's voortijdig worden beëindigd. Ook is het mogelijk dat de recente aandacht voor de Wzd ertoe heeft geleid dat er scherper gekeken wordt naar inschattingen rondom de Wvvgz.

In de kolommen 2, 3, 4 en 5 in tabel 3.10 (2024) en 3.11 (2025) is aangegeven op welke wijze de verkennende onderzoeken zijn afgerond. In 2024 zijn voor 586 afgeronde verkennende onderzoeken, aanvragen tot voorbereiding voor een zorgmachtiging gedaan bij de officier van justitie. Het verschil tussen het aantal verkennende onderzoeken in kolom 1 en het aantal afgeronde onderzoeken is het aantal lopende onderzoeken. Een verkennend onderzoek is erop gericht om helder te krijgen of verplichte ggz nodig is, of, anders gezegd, of er nog mogelijkheden bestaan om dat te voorkomen. Verkennende onderzoeken waarvoor is besloten om geen aanvraag in te dienen bij de officier van justitie krijgen mogelijk een vervolg in het vrijwillige zorgkader.

Aanvragen tot verzoekschrift Zorgmachtiging afkomstig van college van B&W

In tabel 3.12 en 3.13 is het verloop weergegeven van de aanvragen voor een verzoekschrift zorgmachtiging die door colleges van B&W zijn aangevraagd.

In de kolommen is het volgende weergegeven:

1. Aantal aanvragen tot verzoekschrift zorgmachtiging door colleges van B&W.
2. Aantal voorbereidingen verzoekschrift zorgmachtiging afkomstig van colleges van B&W dat beëindigd is.
3. Aantal bij de rechter ingediende verzoekschriften voor zorgmachtiging, waarvan de aanvraag afkomstig was van colleges van B&W.
4. Aantal door de rechter toegewezen zorgmachtigingen, waarvan de aanvraag afkomstig was van colleges van B&W.

Tabel 3.12 Verloop aanvragen van Colleges van B&W 2024

Maand	1. Aantal aanvragen verzoekschrift ZM	2. Aantal voorbereidingen beëindigd	3. Aantal ingediend	4. Aantal zorgmachtigingen
januari	50	10	21	15
februari	61	18	34	27
maart	50	17	24	18
april	41	14	21	15
mei	47	14	21	17
juni	54	19	27	21
juli	66	18	33	23
augustus	48	13	20	10
september	39	11	12	<5
oktober	65	28	15	<10
november	54	<10	10	<5
december	57	<5		
Totaal	632	168	238	158

Tabel 3.13 Verloop aanvragen van Colleges van B&W 2025 ²¹

Van de 661 in 2025 door colleges van B&W ingediende aanvragen zijn er 167 voorbereidingen voor een zorgmachtiging beëindigd (op grond van artikel 5:11 en 5:16 Wvvgz) en 219 verzoekschriften

Maand	1. Aantal aanvragen verzoekschrift ZM	2. Aantal voorbereidingen beëindigd	3. Aantal ingediend	4. Aantal zorgmachtigingen
januari	50	11	33	27
februari	58	21	27	21
maart	46	16	20	19
april	73	24	31	23
mei	60	21	15	23
juni	40	12	10	17
juli	39	<10	14	19
augustus	42	17	18	14
september	62	19	25	14
oktober	61	11	16	10
november	57	<10	10	<5
december	73	<5		
Totaal	661	167	219	191

²¹ Gegevens 2024 zijn verkregen van het OM in januari 2025. Gegevens over 2025 in januari 2026. Op het moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt, is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op een heel 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen.

voor een zorgmachtiging ingediend bij de rechter. Het verschil tussen 661 (Kolom 1) en 386 (167+219); kolom 2 + 3) betreft 275 nog niet afgeronde procedures (onderhanden werk) én aanvragen die niet hebben geleid tot het starten van een voorbereidingsprocedure voor een zorgmachtiging maar zijn afgewezen op grond van artikel 5:3 Wvggz (100 in de 2025). In 2025 heeft het OM 191 afschriften ontvangen van toegewezen zorgmachtigingen op de 219 verzoekschriften die zijn ingediend. Voor (219-167) 52 verzoekschriften is nog geen beschikking ontvangen, dan wel de aanvraag is in de beschikking niet toegewezen.

Het aandeel aanvragen vanuit de gemeente dat uiteindelijk leidt tot een door de rechter toegewezen beschikking (dus een zorgmachtiging) ligt in 2025 op 29%. Dit was 25% in 2024. Gemiddeld worden er weliswaar meer verzoekschriften afgewezen als het college van B&W de oorspronkelijke aanvrager is, maar tegelijkertijd is zichtbaar dat het overgrote deel van de ingediende verzoekschriften wordt toegewezen. De meeste aanvragen vanuit het college van B&W vallen al voor deze fase af. Daarom is het goed om als gemeente kritisch te kijken naar de aanvragen die worden ingediend en als OM naar de aanvragen waarvoor de voorbereiding voor een zorgmachtiging wordt gestart.

Een andere observatie is dat er in 2025 met een toename van 632 naar 661, in totaal 5% meer aanvragen vanuit de gemeente gedaan zijn dan in 2024. Hier kan de verbeterde triage over de inschatting of een melding de Wvggz betreft bij de gemeente en grotere duidelijkheid over te volgen routes een verklaring zijn.

3.4 Zorgmachtigingen met toepassing 2.3 Wet forensische zorg

Onderstaande tabel geeft het aantal afgegeven Wvggz-zorgmachtigingen, dat bestaat uit zowel toegewezen als afgewezen beschikkingen, weer met toepassing van artikel 2:3 Wfz.

Tabel 3.13 Afgegeven zorgmachtigingen artikel 2.3 Wfz 2024²²

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Totaal
Zorgmachtiging 2.3 Wfz	<10	<10	<5	<10	10	<10	13	<10	14	10	<5	<10	93

Tabel 3.14 Afgegeven zorgmachtigingen artikel 2.3 Wfz 2025²³

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Totaal
Zorgmachtiging 2.3 Wfz	<10	12	<10	<10	<10	<5	<10	13	<5	10	<10	<5	95

In tabel 3.14 is het aantal afgegeven zorgmachtigingen (zowel toegewezen als afgewezen) te zien via artikel 2:3 Wfz in 2025. Een rechter kan hiertoe ambtshalve of op verzoek van een officier van justitie besluiten. De cijfers voor 2025 (95) zijn praktisch gelijk aan 2024 (93) en daarmee nog steeds beduidend lager dan die in 2023 (124): een daling van 23%. Hierbij kan verder vermeld worden dat de cijfers de laatste jaren een zekere schommeling laten zien: in 2022 lag het aantal namelijk op 100. Een verklaring hiervoor is zonder verder onderzoek lastig te geven. Het WODC doet momenteel onderzoek naar dit onderwerp.

3.5 Beëindigingen van verplichte zorg

Op grond van artikel 8:18 Wvggz kan de geneesheer-directeur een beslissing nemen tot beëindiging van het verlenen van verplichte zorg op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging indien het doel van verplichte zorg is bereikt of niet langer wordt voldaan aan het criterium voor verplichte zorg.

In Tabel 3.15 is het aantal beëindigingen weergegeven van zorgmachtigingen en van machtigingen voortzetting crisismaatregel. Daarbij is zichtbaar dat er in 2025 een significante stijging (10%) van het aantal beëindigde trajecten voor verplichte zorg heeft plaatsgevonden.

Een verklaring hiervoor kan zijn dat er meer instrumenten voor eigen regie zijn ingezet. Ook is het mogelijk dat er vaker vanuit afstemming tussen zorgverlener en cliënt gevraagd wordt om beëindiging. Daarnaast zijn in de praktijk diverse redenen zichtbaar voor het beëindigen van verplichte zorg, soms

²² Gegevens over 2024 zijn verkregen vanuit de Rechtspraak in januari 2025.

²³ Gegevens over 2025 zijn verkregen vanuit de Rechtspraak in januari 2026. Bij de rechtspraak wordt nooit geregistreerd of iets is toe- of afgewezen. De cijfers bevatten daarom zowel toegewezen als afgewezen beschikkingen.

ook samenhangend met andere factoren als het sluiten van of gebrek aan plekken. Deze stijging kan wellicht ook nog deels verklaard worden vanuit de eerdere aanpassing in de werkwijze voor de (V)CM (Wvvgz 8:18 lid 3), waardoor daar niet langer een extra verklaring nodig is voor het beëindigen van de verplichte zorg. Dit vergemakkelijkt de werkwijze voor het beëindigen van verplichte zorg.

Tabel 3.15 Door GD beëindigde zorg 2024 ²⁴Tabel 3.15 Door GD beëindigde zorg 2025 ²⁵

2024		2025	
Maand	Door GD voortijdig beëindigd	Maand	Door GD voortijdig beëindigd
januari	79	januari	64
februari	74	februari	72
maart	59	maart	75
april	57	april	60
mei	64	mei	47
juni	52	juni	61
juli	71	juli	76
augustus	58	augustus	63
september	62	september	77
oktober	54	oktober	63
november	54	november	79
december	57	december	78
Totaal	741	Totaal	815

3.6 Eigen plan van aanpak

Bij de start van een voorbereiding voor een zorgmachtiging kan de betrokkene kenbaar maken een eigen plan van aanpak op te willen stellen. Zodra de GD hiermee instemt wordt de procedure voor de voorbereiding door de GD geschorst.

In tabel 3.16 is weergegeven:

1. Aantal voorbereidingen zorgmachtiging die zijn geschorst door de GD om een eigen plan van aanpak op te stellen, en die zijn geregistreerd bij het OM, in kolom 1.
2. Aantal van de geschorste voorbereidingen waarvoor alsnog een verzoekschrift is ingediend, in kolom 2.
3. Aantal beëindigingen van voorbereiding zorgmachtiging op grond van artikel 5:11 of 5:16 Wvvgz, nadat er eerder geschorst was voor een eigen plan van aanpak, in kolom 3.
4. Aantal zorgmachtigingen in voorbereiding die zijn geschorst en waarvoor nog geen verzoekschrift is ingediend en de voorbereiding nog niet is beëindigd in kolom 4.

²⁴ Gegevens afkomstig van het OM in januari 2025.

²⁵ Gegevens afkomstig van het OM in januari 2026.

Tabel 3.16a Eigen plan van aanpak 2024 ²⁶

Maand	1. Schorsingen n.a.v. eigen plan van aanpak	2. Voorbereiding hervat en verzoekschrift alsnog ingediend	3. Voorbereiding zorgmachtiging beëindigd	4. Lopende schorsingen
januari	60	53	<10	
februari	62	51	11	
maart	68	53	15	
april	55	43	12	
mei	54	43	11	
juni	50	40	10	
juli	71	62	9	
augustus	55	40	13	<5
september	52	47	5	
oktober	70	52	12	<5
november	55	42	<10	<5
december	55	13	<5	36
Eindtotaal	695	539	114	42

Tabel 3.16b Eigen plan van aanpak 2025 ²⁷

Maand	1 Schorsingen n.a.v. eigen plan van aanpak	2. Voorbereiding hervat en verzoekschrift alsnog ingediend	3. Voorbereiding zorgmachtiging beëindigd	4. Lopende schorsingen
januari	66	54	12	
februari	72	59	13	
maart	57	47	<10	<5
april	66	54	12	
mei	53	42	11	
juni	71	63	<10	<5
juli	49	42	<10	
augustus	63	51	12	
september	57	50	<10	
oktober	47	41	<10	<5
november	49	42	<5	<5
december	58	11	<5	46
Eindtotaal	708	556	100	52

Toelichting

In tabel 3.16b is te zien dat in 2025 in totaal 708 keer de voorbereiding van een zorgmachtiging geschorst is omdat de betrokkene in de gelegenheid is gesteld om een eigen plan van aanpak op te stellen. Dit is ongeveer 2% vaker gebeurd dan in 2024 (695 maal). Afgezet tegen het aantal afgegeven beschikkingen voor een zorgmachtiging, liggen de percentages opgestelde eigen plannen van aanpak erg dicht bij elkaar in 2024 (4,3%) en 2025 (4,2%).

In 2025 heeft het opstellen van een eigen plan van aanpak in 14% van de gevallen (100 maal) geleid tot de beëindiging van de voorbereiding van een zorgmachtiging. Dit percentage was in 2024 (16%) met een aantal van 114.

²⁶ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in januari 2025. Op het moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt, is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op een heel 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaal telling van de rijen of kolommen.

²⁷ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in januari 2026.

3.7 Aantal personen en aantal machtigingen per persoon

Sinds januari 2020 zijn er 43.406²⁸ personen ten aanzien van wie één of meerdere Wvvgz-machtigingen zijn afgegeven. Dit betreft zowel de voortzettingen crisismaatregel als de zorgmachtigingen.

In de onderstaande tabel is het aantal machtigingen weergegeven dat per persoon is toegewezen en het aantal personen.

1. Het aantal toegewezen machtigingen
2. Het aantal personen

Tabel 3.17 Overzicht aantal personen en aantal machtigingen per persoon
2020, 2021, 2022, 2023 en 2024

1. Aantal machtigingen	2. Aantal Personen
1	12.354
2	9.199
3	5.453
4 of meer	10.941
Totaal	37.947

Tabel 3.17A Overzicht aantal personen en aantal machtigingen per persoon
2020, 2021, 2022, 2023, 2024 en 2025

1. Aantal machtigingen	2. Aantal Personen
1	14.118
2	10.162
3	5.843
4	3.994
5 of meer	9.289
Totaal	43.406

Toelichting

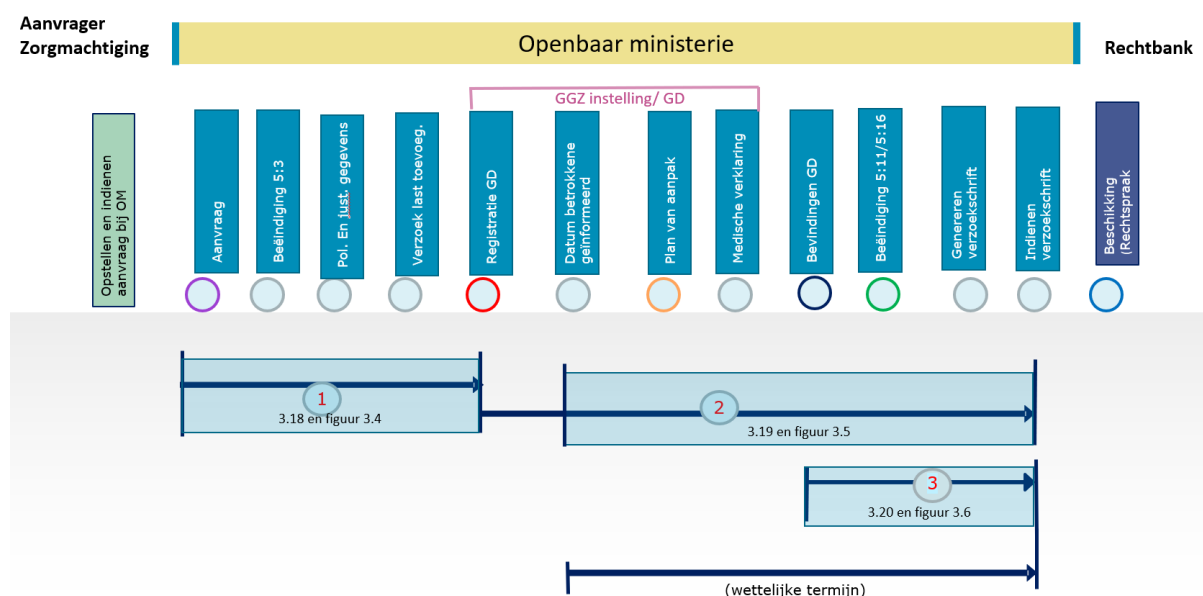
In bovenstaande tabellen is zichtbaar dat er in 2025, 5.459 personen met 1 of meer machtigingen bij zijn gekomen. Bij de meeste personen (bijna 56%) aan wie een machtiging is afgegeven betreft dit 1 of 2 machtigingen, en voor een ander deel (ruim 13 %) waren dit 3 machtigingen. Aan 31% van de betrokkenen zijn 4 of meer machtigingen afgegeven in de afgelopen 4 jaar.

In 2025 waren er ruim 75 personen met meer dan 10 machtigingen. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op het afgeven van meerdere CM's voor een bepaalde persoon, gecombineerd met een voortzetting van een crisismaatregel en een zorgmachtiging volgend op een voortzetting crisismaatregel, waarna mogelijk nog een zorgmachtiging volgt, omdat een eerste machtiging onder de Wvvgz voor maximaal een jaar wordt afgegeven.

²⁸ Gegevens afkomstig van het OM in januari 2025 (2024) en januari 2026 (2025).

3.8 Doorlooptijden voorbereiding verzoekschrift zorgmachtiging

In deze paragraaf zijn doorlooptijden opgenomen van de voorbereiding van verzoekschriften voor zorgmachtigingen²⁹. Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan. Nadat de GD de betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken voor de officier om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken als er sprake is van een eigen plan van aanpak). Indien dit het geval is zal de OvJ het verzoekschrift onverwijld indienen bij de rechter. De rechter heeft 3 weken om een besluit te nemen (en nog eens drie weken als er een deskundigenonderzoek wordt gedaan).

Er zijn drie doorlooptijden opgenomen:

1. In tabel 3.18 de doorlooptijd van registratie van de aanvraag bij het Openbaar Ministerie tot het aanwijzen van een geneesheer-directeur (GD).
2. In tabel 3.19 van betrokkene geïnformeerd tot indienen verzoekschrift.
3. In tabel 3.20 van ontvangen bevindingen GD tot indienen verzoekschrift.

De doorlooptijden zijn weergegeven in aantallen dagen.

Iedere tabel heeft per maand 2 kolommen:

1. Gemiddelde doorlooptijd in dagen.
2. Aantal aanvragen tot voorbereiding van een verzoekschrift zorgmachtiging. Dit is het aantal dat is meegenomen in de meting van doorlooptijd.

Daarnaast is per tabel een grafiek (boxplot) opgenomen, waarin de spreiding van de doorlooptijden zichtbaar is.

Doorlooptijd van registratie aanvraag tot het aanwijzen van een GD

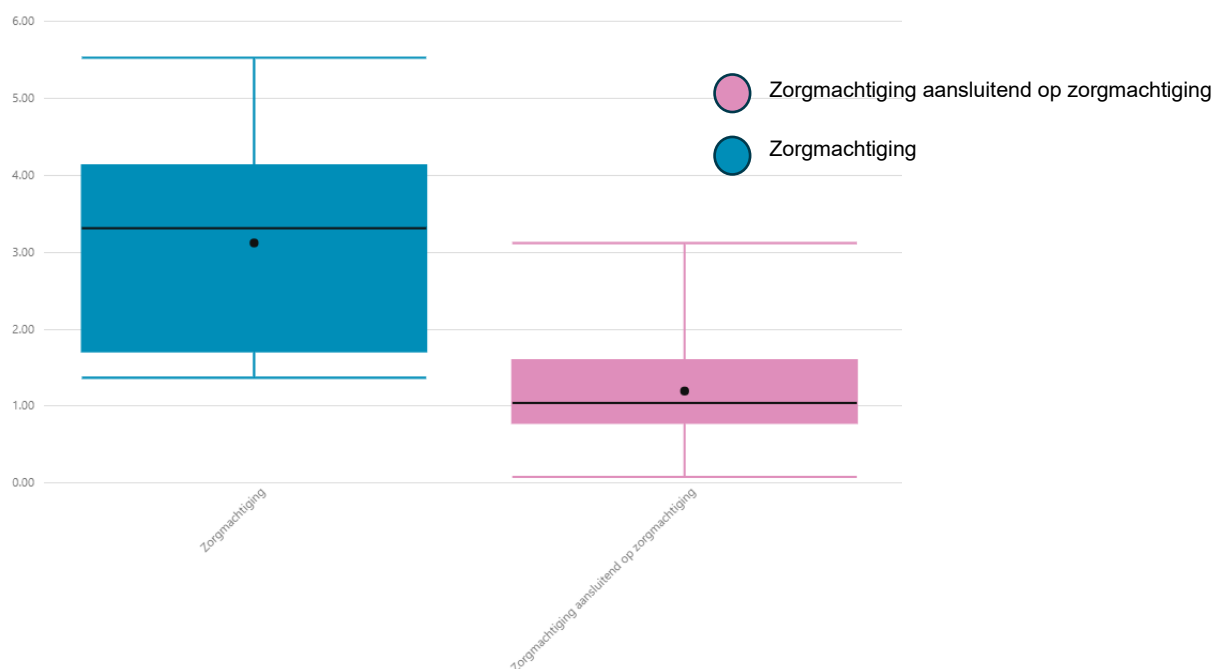
Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan. In onderstaande tabel is de gemiddelde doorlooptijd per maand weergegeven.

²⁹ Gegevens zijn in januari 2026 verkregen vanuit het OM.

Tabel 3.18 Gemiddeld aantal dagen van registratie aanvraag tot aanwijzen GD 2024 en 2025 ³⁰

2024			2025		
Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal	Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal
januari	1,64	1.496	januari	1,38	1.456
februari	1,67	1.362	februari	1,38	1.466
maart	1,77	1.369	maart	0,93	1.387
april	1,42	1.416	april	1,19	1.546
mei	1,56	1.480	mei	1,02	1.408
juni	1,22	1.347	juni	1,18	1.455
juli	1,32	1.620	juli	1,24	1.399
augustus	1,22	1.493	augustus	1,49	1.569
september	1,00	1.486	september	1,58	1.668
oktober	1,24	1.661	oktober	1,54	1.579
november	1,17	1.536	november	1,56	1.467
december	1,43	1.503	december	1,48	1.613
Totaal	1,38	17.769	Totaal	1,34	18.013

In figuur 3.4 is deze doorlooptijd voor 2025 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging en zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging.

 Figuur 3.4 Doorlooptijd van registratie aanvraag tot aanwijzen GD 2025 ³¹

³⁰ Gegevens afkomstig van OM januari 2026.

³¹ De vette stip is het gemiddelde, de zwarte lijn geeft de mediaan weer. De mediaan is de middelste waarde in een reeks getallen die gerangschikt zijn naar grootte. (Als het streepje in het midden staat wil dat zeggen dat 50% van de getallen onder de mediaan ligt en 50% erboven). Het bolletje geeft het gemiddelde aantal dagen aan.

Toelichting

In figuur 3.4 zijn de doorlooptijden van de registratie van de aanvraag tot het aanwijzen van een GD gesplitst naar verschillende aanleidingen voor de aanvraag van voorbereiding voor een verzoekschrift van een zorgmachtiging.

We zien in tabel 3.18 dat de gemiddelde doorlooptijd verder gedaald is van 1,38 dag in 2024 naar 1,34 dag in 2025. Deze dalende trend is al enkele jaren zichtbaar.

Als de aanleiding een initiële zorgmachtiging betreft, dan ligt de doorlooptijd van de registratie van de aanvraag tot het aanwijzen van een GD tussen 1,4 en 5,5 dagen (tussen de blauwe lijnen), waarbij het gemiddelde op ca. 3,1 dagen ligt (de zwarte punt). De zwarte lijn in de box geeft aan dat de mediaan op 3,3 dag ligt. Het blauwe blok laat zien dat voor het grootste deel van de aanvragen deze doorlooptijd tussen de 1,7 en 4,1 dagen ligt. Dit zijn kortere doorlooptijden dan in 2024.

Als de aanleiding van de aanvraag een zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging betreft (roze blok), dan ligt de gemiddelde doorlooptijd van registratie van de aanvraag en aanwijzen van de GD op 1,2 dagen (de zwarte punt). Met een mediaan van 1,0 is zichtbaar dat de doorlooptijd voor dit onderdeel korter is dan bij aanvragen van eerste zorgmachtigingen. Dit is verklaarbaar omdat de GD dan reeds bekend is.

3.9 Doorlooptijd van betrokkene geïnformeerd door GD tot indienen verzoekschrift

Nadat de GD de betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken (28 dagen) voor de OvJ om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken -42 dagen- als er sprake is van een eigen plan van aanpak). In onderstaande tabel is per maand het gemiddeld aantal dagen weergegeven. Vanwege het ontbreken van de bijbehorende cijfers is er daarbij geen onderscheid gemaakt in de doorlooptijden met of zonder een eigen plan van aanpak.³²

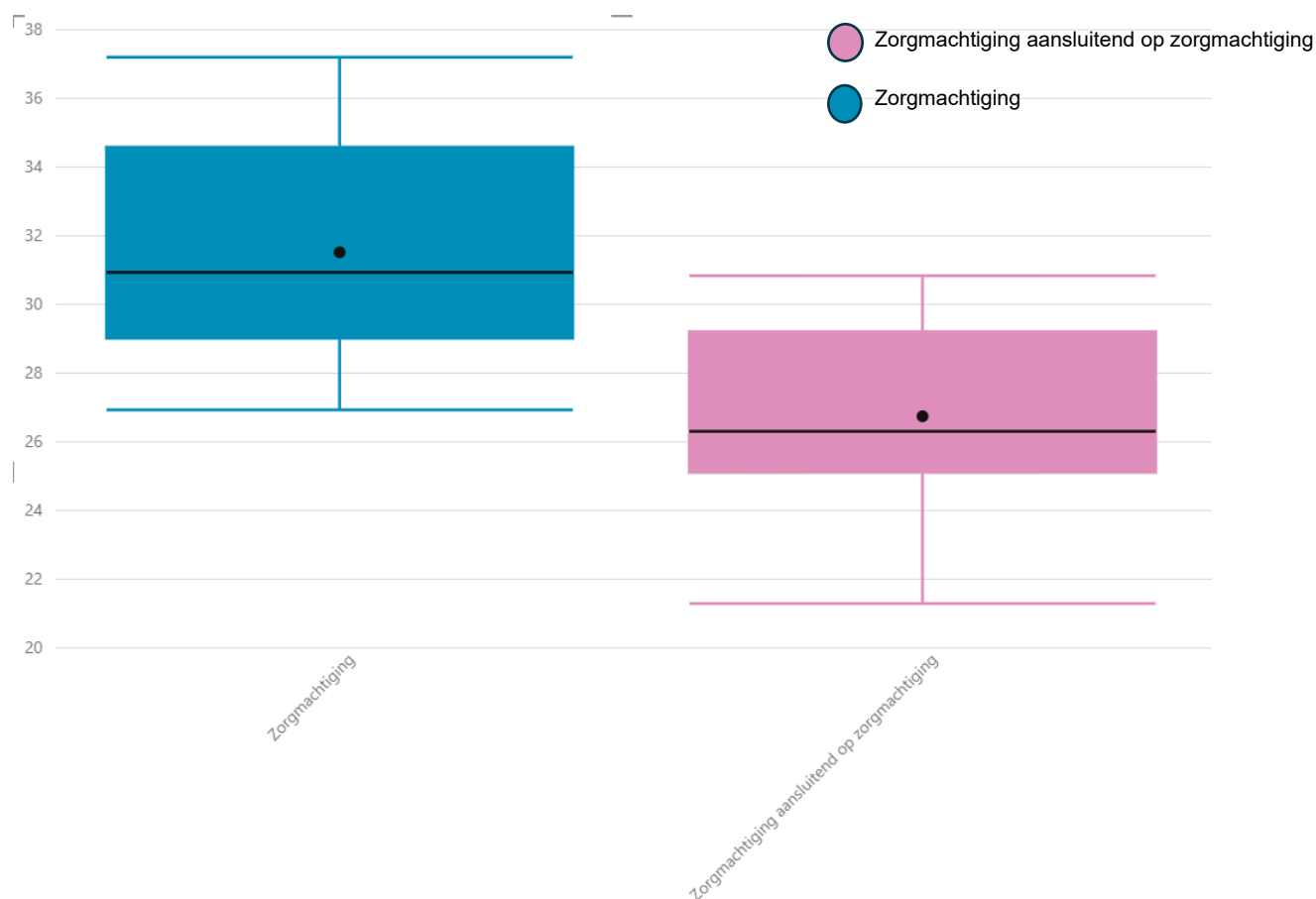
Tabel 3.19 Gemiddeld aantal dagen van betrokkene geïnformeerd door GD tot indienen verzoekschrift³³

2024			2025		
Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal	Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal
januari	26,65	910	januari	31,33	958
februari	28,71	853	februari	28,11	941
maart	32,53	786	maart	32,74	877
april	29,66	885	april	31,49	950
mei	33,47	894	mei	34,69	872
juni	28,69	785	juni	38,23	898
juli	28,19	952	juli	33,32	807
augustus	27,09	883	augustus	32,59	873
september	30,73	904	september	30,55	1.033
oktober	28,04	1.062	oktober	28,77	1.028
november	30,50	849	november	29,17	948
december	24,11	424	december	31,81	995
Totaal	29,09	10.187	Totaal	31,90	11.180

In figuur 3.5 is deze doorlooptijd voor 2025 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging en zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging.

³² "Voor deze editie (2025) zijn de gegevens op een later moment aangeleverd, waardoor de aantallen over december hoger zijn dan in eerdere jaren. Dit heeft mogelijk te maken met de administratieve verwerking van dossiers, wat zich vertaalt in een 'na-ijl-effect' in de data."

³³ Gegevens afkomstig van het OM januari 2025 (2024) en maart 2026 (2025).

Figuur 3.5 Doorlooptijd van betrokkene geïnformeerd door GD tot indienen verzoekschrift 2025³⁴

Toelichting

De vergelijking met de cijfers van 2024 (Tabel 3.19) laat zien dat de eerder gerapporteerde significante daling in de doorlooptijd niet doorzet. Gemiddeld ligt de realisatie in 2025 met 31,9 dag bijna drie dagen hoger dan in 2024 en bijna vier dagen boven de norm van 28 dagen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de gegevens voor deze editie (2025) op een later moment zijn aangeleverd, waardoor de aantallen hoger zijn dan in eerdere jaren. Dit heeft mogelijk te maken met de administratieve verwerking van dossiers, wat zich vertaalt in een 'na-ijl-effect' in de data. Het kan zinvol zijn om dit punt in de ketenmonitor van volgend jaar verder te beoordelen.

In figuur 3.5 is zichtbaar dat de doorlooptijd van het informeren van een betrokkene tot het indienen van een verzoekschrift bij initiële zorgmachtigingen (het blauwe blok) ligt tussen bijna 27 en de 34 dagen, waarbij het gemiddelde voor 2025 iets is toegenomen is ten opzichte van 2024 (de zwarte stip). De zwarte lijn in de box geeft aan dat ook de mediaan³⁵ gemiddeld 31 dagen was in 2025. Voor de initiële zorgmachtigingen wordt daarmee in veruit de meeste gevallen de wettelijke doorlooptijd van maximaal 28 dagen niet gehaald.

Bij de zorgmachtigingen aansluitend op zorgmachtigingen (roze blok) ligt de mediaan op 26 dagen én het gemiddelde van dit onderdeel van de voorbereiding op ca. 27 dagen. De gemiddelde doorlooptijd bij de aansluitende zorgmachtigingen is dus zo'n 4 dagen korter dan bij de initiële ZM. Uit de onderliggende cijfers blijkt verder dat de doorlooptijd van ongeveer 85% van de ingediende verzoekschriften ligt tussen de 25 en 30 dagen.

³⁴ Gegevens afkomstig van het OM januari 2025 (2024) en maart 2026 (2025).

³⁵ De vette stip is het gemiddelde, de zwarte lijn geeft de mediaan weer. De mediaan is de middelste waarde in een reeks getallen die gerangschikt zijn naar grootte. (Als het streepje in het midden staat wil dat zeggen dat 50% van de getallen onder de mediaan ligt en 50% erboven.)

3.10 Doorlooptijd van ontvangen bevindingen GD tot ondertekening verzoekschrift door OvJ

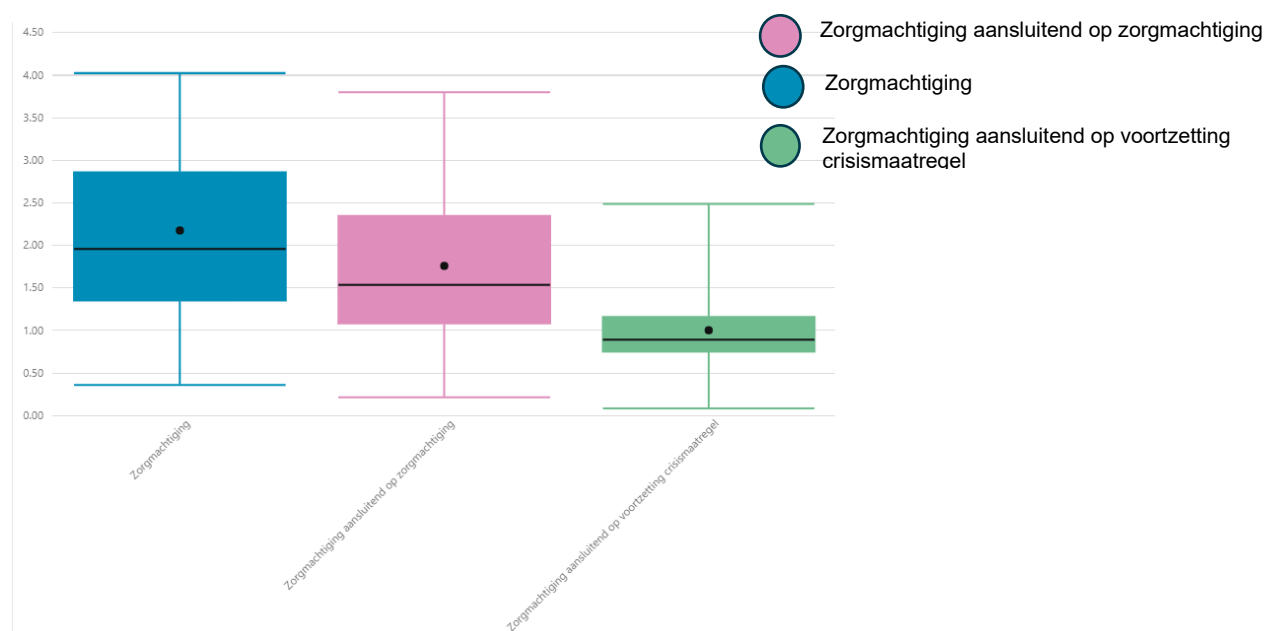
Nadat een GD is aangewezen zal de GD-bevindingen opstellen en deze naar de OvJ sturen. Op basis van de bevindingen kan de OvJ besluiten een verzoekschrift in te dienen. In tabel 3.20 is de gemiddelde doorlooptijd per maand weergegeven van ontvangen bevindingen van de GD tot het ondertekenen van het verzoekschrift door de OvJ, ten behoeve van het indienen van een verzoekschrift bij de rechtbank.

Tabel 3.20 Gemiddeld aantal dagen van ontvangen bevindingen GD tot indienen verzoekschrift 2024 en 2025.

2024			2025		
Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal	Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal
januari	1,90	1.329	januari	2,46	1.356
februari	2,04	1.327	februari	2,00	1.339
maart	2,12	1.307	maart	1,70	1.386
april	2,06	1.237	april	1,64	1.384
mei	2,06	1.330	mei	1,32	1.331
juni	2,14	1.225	juni	1,68	1.364
juli	2,03	1.484	juli	1,60	1.418
augustus	2,08	1.369	augustus	1,53	1.258
september	1,99	1.297	september	1,65	1.423
oktober	2,10	1.538	oktober	1,47	1.587
november	2,43	1.380	november	1,32	1.352
december	2,39	1.488	december	1,78	1.584
Totaal	2,11	16.311	Totaal	1,68	16.782

In figuur 3.6 is deze doorlooptijd van 2025 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zelfbindingsverklaring en zorgmachtiging aansluitend op een voortzetting crisismaatregel.

Figuur 3.6 Doorlooptijd van ontvangen bevindingen GD tot indienen verzoekschrift 2025³⁶

³⁶ De vette stip is het gemiddelde, de zwarte lijn geeft de mediaan weer. De mediaan is de middelste waarde in een reeks getallen die gerangschikt zijn naar grootte. (Als het streepje in het midden staat wil dat zeggen dat 50% van de getallen onder de mediaan ligt en 50% erboven.

Toelichting

Wat hier opvalt is dat de gemiddelde doorlooptijd in 2025 met 1,68 dag een halve dag sneller is dan in 2024 was het 2,11 dag.

In figuur 3.6 is zichtbaar dat de gemiddelde doorlooptijd van de ontvangen bevindingen van de GD tot het ondertekenen van een verzoekschrift bij zorgmachtigingen (het blauwe blok) varieert tussen de 0,5 en 4 dagen, waarbij het gemiddelde op iets meer dan 2,2 dagen ligt. De zwarte lijn in de box geeft aan dat de mediaan op 1,9 ligt, waarbij de doorlooptijd voor dit onderdeel bij de meeste aanvragen tussen 1,4 en 2,9 dagen ligt.

Bij de zorgmachtigingen aansluitend op zorgmachtigingen ligt de gemiddelde doorlooptijd op 1,8 dagen met een mediaan van bijna 1,5. Dit is een kortere doorlooptijd dan bij de voorbereiding van verzoekschriften voor eerste zorgmachtigingen.

Bij zorgmachtigingen aansluitend op crisismaatregel ligt dit onderdeel van de doorlooptijd nog iets lager, namelijk tussen een 0,75 dag en 1,1 dagen met een gemiddelde van 1,0 dag.

3.11 Doorlooptijden Rechtspraak van indiening tot uitspraak

Na het onderzoeken van de bevindingen kan de OvJ besluiten een verzoekschrift in te dienen bij de rechter. Na ontvangst van een verzoekschrift wordt een zitting gepland, waar vervolgens een uitspraak wordt gedaan. Daarna wordt de beschikking afgegeven en worden de afschriften verzonden. In tabel 3.21 is de gemiddelde doorlooptijd per maand weergegeven van ontvangst van verzoekschriften tot het doen van een uitspraak door de rechter³⁷. De wettelijke termijn hiervoor is maximaal 21 dagen (met mogelijke verlenging in geval van zon-/feestdagen, eigen plan van aanpak en een andere termijn bij toepassing van 2.3 Wfz).

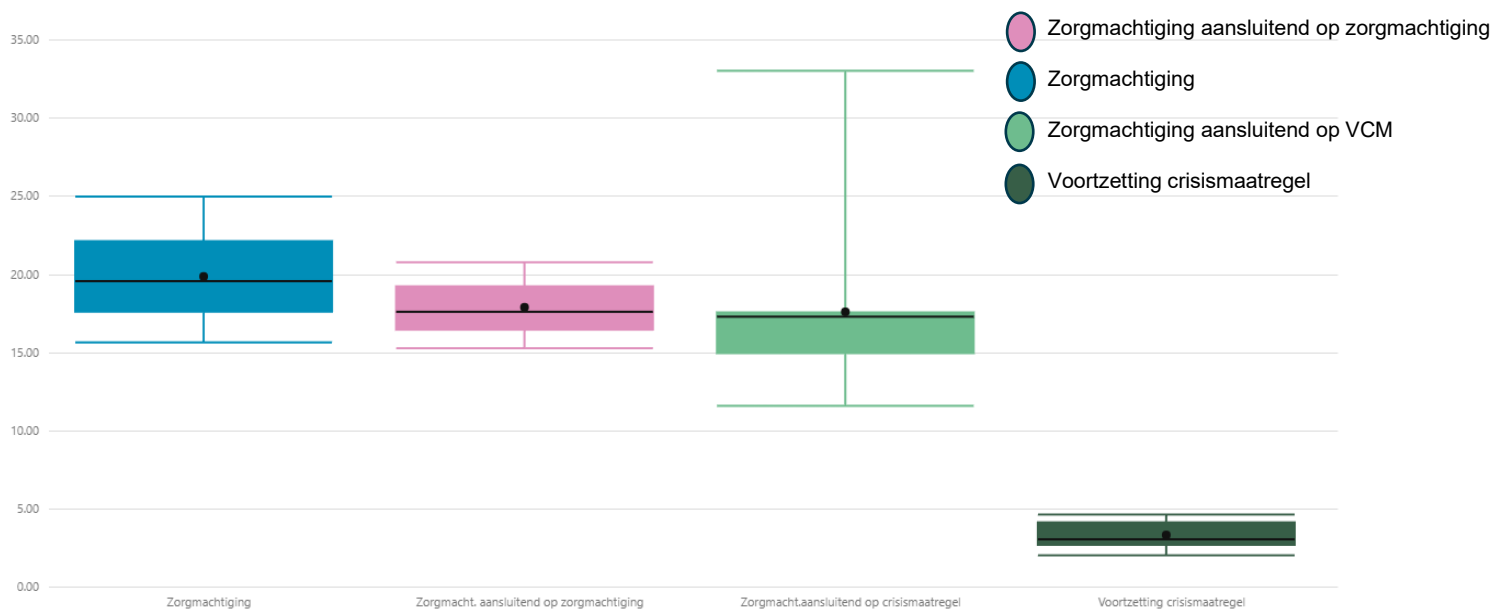
Tabel 3.21 Gemiddeld aantal dagen van indiening tot uitspraak

2024			2025		
Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	Aantal	Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	Aantal
januari	14,02	2.051	januari	13,61	2.693
februari	12,92	2.652	februari	12,86	2.578
maart	12,23	2.571	maart	13,23	2.816
april	12,88	2.628	april	13,35	2.853
mei	12,43	2.593	mei	13,16	2.675
juni	11,98	2.397	juni	12,88	2.653
juli	12,68	2.974	juli	12,53	3.207
augustus	12,58	2.782	augustus	11,82	2.524
september	13,78	2.581	september	13,87	2.823
oktober	13,31	2.956	oktober	14,73	3.066
november	12,92	2.604	november	12,65	2.646
december	12,80	2.741	december	12,79	2.992
Totaal	12,86	31.530	Totaal	13,14	33.526

In figuur 3.7 is deze doorlooptijd voor 2025 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een voortzetting crisismaatregel en voortzettingen van een CM.

³⁷ Gegevens afkomstig van de Rechtspraak januari 2025. In deze tabel ziet u de gemiddelde doorlooptijd van wijziging ZM, ZM aansluitend op ZM, zorgmachtiging, ZM o.b.v. zelfbindingsverklaring, VCM en ZM aansluitend op VCM.

Figuur 3.7 Gemiddeld aantal dagen van ontvangen verzoekschrift tot uitspraak 2025.

Toelichting

Tabel 3.21 gaat over de doorlooptijd van indiening van het verzoekschrift tot de uitspraak hierop door de rechtbank. Over het algemeen wordt de wettelijke termijn van 21 dagen door de rechtspraak gehaald: de gemiddelde doorlooptijd is ten opzichte van vorig jaar bestendig op een niveau net boven de 13 dagen. Ook hier is de daling vanuit 2021, toen het gemiddelde nog op ruim 18 dagen lag, bestendig.

In figuur 3.7 is zichtbaar dat de gemiddelde doorlooptijd van de ontvangen verzoekschriften van de OvJ tot de uitspraak van de rechter bij zorgmachtigingen (het blauwe blok) varieert tussen ruim 17 en ruim 22 dagen, waarbij het gemiddelde op bijna 20 dagen ligt. De zwarte lijn in de box geeft aan dat de mediaan op 19,5 dagen ligt, waarbij de doorlooptijd voor dit onderdeel bij de meeste verzoekschriften tussen 17,5 en 22 dagen ligt. Uitschieters zoals een doorlooptijd van ruim 24 dagen worden vaak veroorzaakt doordat het moeilijk is een zitting te plannen met betrokkene, vooral bij een initiële zorgmachtiging.

Bij de zorgmachtigingen aansluitend op zorgmachtigingen (roze blok) ligt de gemiddelde doorlooptijd op ruim 17,9 dagen met een mediaan van 17,6 dagen. Dit is een iets kortere doorlooptijd dan bij de voorbereiding van verzoekschriften voor eerste zorgmachtigingen. Door een aantal uitschieters in doorlooptijd ligt de gemiddelde duur hier op bijna 18 dagen.

Bij zorgmachtigingen aansluitend op crisismaatregel (groene blok) ligt dit onderdeel van de doorlooptijd lager, namelijk tussen een 11 en ruim 17 dagen met een gemiddelde van iets meer dan 17 dagen.

Bij de voortzetting crisismaatregel (donkergroene blok) is zichtbaar dat er sneller uitspraak wordt gedaan. Dit moet binnen drie dagen plaatsvinden vanwege de korte looptijd van een crisismaatregel. De doorlooptijd ligt gemiddeld tussen de ruim 2 en ruim 4,0 dagen. De gemiddelde en de mediaan liggen dicht tegen elkaar met 3,3 en 3,0 dagen.

Over het algemeen gesproken worden de wettelijke termijnen door de rechtspraak gehaald. Deze termijn is van indiening tot uitspraak. De uitspraak vindt plaats op een zitting, deze is mondeling. Doorgaans stuurt de rechtbank op dezelfde dag een kennisgeving mondelinge uitspraak naar de betrokken partijen. De rechtbank heeft dan nog 14 dagen om de beschikking af te geven. Een verklaring van de verder verkorte doorlooptijden kan zijn dat een aantal suboptimale werkstappen grotendeels opgelost zijn, dat bepaalde juridische vraagstukken zijn uitgekristalliseerd en een goede samenwerking en duidelijke werkafspraken tussen het OM en de ketenpartners.

4. Patiëntenvertrouwenspersoon

De betrokkene kan in het proces van de Wvvgz ondersteund worden door een patiëntenvertrouwenspersoon. Dit kan bijvoorbeeld bij het opstellen van een zorgplan of zorgkaart of bij een klacht over (verplichte) zorg of een vraag over het proces. De geneesheer-directeur en de burgemeester vragen in het proces van respectievelijk de zorgmachtiging en de crisismaatregel de betrokkene of diens persoonsgegevens doorgestuurd mogen worden naar een patiëntenvertrouwenspersoon, of betrokkene geeft dit zelf aan. De patiëntenvertrouwenspersoon kan dan contact opnemen en, indien gewenst, ondersteuning leveren. Daarnaast ontvangen de betrokkenen van de geneesheer-directeur ook de contactgegevens van de Stichting PVP zodat betrokkenen ook zelf contact kunnen opnemen met een patiëntenvertrouwenspersoon.

4.1 Inzet patiëntenvertrouwenspersoon

De patiëntenvertrouwenspersoon (StPVP) biedt advies en bijstand in de voorbereiding en gedurende de looptijd van een zorgmachtiging en bij een crisismaatregel. Daarnaast biedt de pvp ook ondersteuning in onder andere de forensische psychiatrie voor zover geregeld in de Wvvgz en aan betrokkenen die vrijwillig in behandeling zijn in een Wvvgz accommodatie. Er wordt vastgelegd welke titel cliënten hebben ten tijde van een vraag of klacht.

In onderstaande tabellen is het aantal keren te zien dat een pvp ondersteuning heeft gegeven aan betrokkenen met genoemde juridische titels in 2024 en 2025. Stichting PVP (StPVP) telt het aantal keren ondersteuning, hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund.

Tabel 4.0 Inzet pvp 2024

Juridische titel	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Totaal
anders/onbekend	163	114	112	116	152	136	175	156	187	141	142	148	1.742
crisismaatregel	368	238	279	356	338	352	452	375	345	359	342	431	4.235
forensisch	128	91	56	80	75	98	80	105	121	89	120	72	1.115
voorbereiding zorgmachtiging	77	78	125	80	102	55	108	93	103	67	73	99	1.060
vrijwillig in behandeling	341	276	193	246	246	241	291	255	273	271	215	317	3.165
zorgmachtiging	1.371	1.106	742	1.062	1.047	866	1.220	813	889	967	919	1.210	12.212
Totaal	2.448	1.903	1.507	1.940	1.960	1.748	2.326	1.797	1.918	1.894	1.811	2.277	23.529

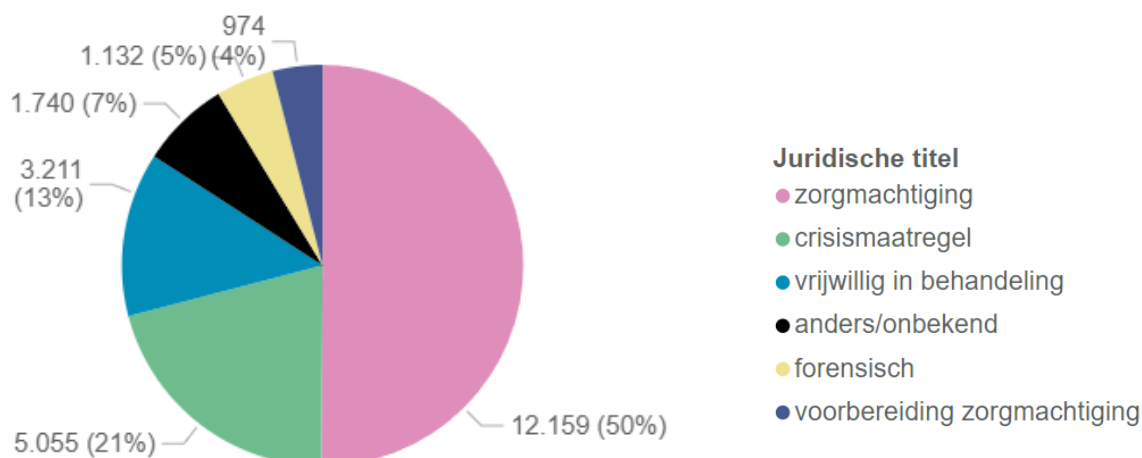
Tabel 4.1 Inzet pvp 2025

Juridische titel	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Totaal
anders/onbekend	171	135	140	135	119	131	134	138	172	125	155	185	1.740
crisismaatregel	378	402	429	479	417	413	493	395	418	429	388	414	5.055
forensisch	97	85	103	90	79	85	122	110	92	83	91	95	1.132
voorbereiding zorgmachtiging	82	74	70	72	88	64	86	82	65	105	103	83	974
vrijwillig in behandeling	344	224	230	293	244	291	287	239	244	264	248	303	3.211
zorgmachtiging	1.089	930	1.003	1.127	842	901	1.201	964	963	1.052	948	1.139	12.159
Totaal	2.161	1.850	1.975	2.196	1.789	1.885	2.323	1.928	1.954	2.058	1.933	2.219	24.271

Onder de crisismaatregelen valt ook de inzet tijdens voortzetting CM. Voortzetting CM wordt niet apart vastgelegd. "Anders/onbekend" omvat bijzondere titels of de gevallen waarin de juridische status van betrokkenen niet te achterhalen is, zoals soms bij helpdeskcontacten.

We zien net als het vorige jaar ook in 2025 een toename van het aantal keer ondersteuning door een pvp: het aantal ligt in 2025 met een stijging van 742 keer 3% hoger dan in 2024 (tabel 4.0 & 4.1).

Figuur 4.1 Inzet pvp 2025

In tabel 4.2 is weergegeven: het aantal maal dat er door een patiëntenvertrouenspersoon ondersteuning is geleverd ten behoeve van de eigen regie producten. Deze ondersteuning is onderverdeeld in vraag of klacht en bijstand. Hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund.

Tabel 4.2 Inzet pvp bij eigen regie producten (plan van aanpak, zorgkaart en zorgplan)

2024		2025	
Activiteiten dossiers	Aantal	Activiteiten dossiers	Aantal
anders Wvggz: pva, zorgkaart, zorgplan	59	anders Wvggz: pva, zorgkaart, zorgplan	31
plan van aanpak	525	plan van aanpak	480
zorgkaart: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	179	zorgkaart: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	97
zorgkaart: vraag/klacht	70	zorgkaart: vraag/klacht	86
zorgplan: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	50	zorgplan: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	60
zorgplan: vraag/klacht	77	zorgplan: vraag/klacht	31
Totaal	960	Totaal	785

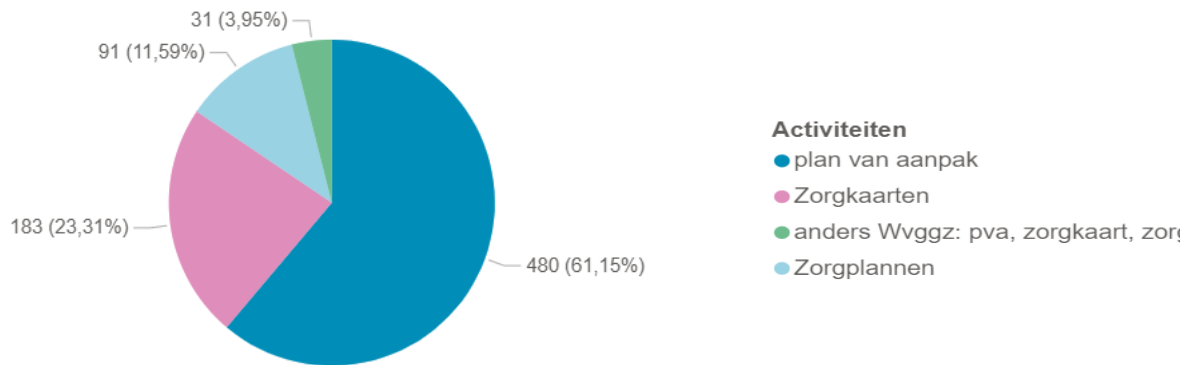
Toelichting

In totaal gaven pvp'en in 2025 advies en bijstand bij eigen regie producten bij 785 dossiers, onderverdeeld in verschillende onderwerpen. Dit is een afname van bijna 18% ten opzichte van 2024, ondanks een toename van het aantal contacten met een pvp (zie tabellen 4.0 en 4.1).

Waarom pvp'en minder advies en bijstand hebben gegeven bij de eigen regie producten, is op grond van de cijfers niet direct te verklaren. Signalen uit de praktijk lijken erop te wijzen dat er een bepaalde vermoeidheid is opgetreden in het maken van een zorgkaart, zowel bij cliënten als instellingen en ook bij pvp'en. Cliënten zeggen bijvoorbeeld geen zorg nodig te hebben en om die reden geen noodzaak te zien een kaart in te vullen waarin komt te staan welke verplichte zorg zij eventueel zouden willen. Medewerkers van ggz-instellingen melden ook aan pvp'en dat veel cliënten weinig behoefte hebben aan een zorgkaart op het moment dat er een zorgmachtigingsprocedure loopt.

Een deel van de cliënten is bij de voorbereiding van een ZM nog onvoldoende op de hoogte van het bestaan van de pvp. Stichting PVP denkt nog steeds dat het ontvangen van meer contactgegevens van cliënten voor wie een zorgmachtigingsprocedure wordt opgestart helpend kan zijn. Een pvp kan dan tijdig cliënten informeren over het nut van een zorgkaart en de client bijstaan bij het invullen van de zorgkaart.

Figuur 4.2 Inzet pvp bij eigen regieproducten 2025

 Tabel 4.3 Aantallen cliënten StPVP³⁸

2025	
Omschrijving	Aantal
Totaal aantal cliënten pvp op ggz locatie	7516
Totaal aantal cliënten pvp helpdesk	5471
Daarvan: aantal cliënten dat de pvp heeft ondersteund bij informatieproducten	697

In tabel 4.3 is te zien dat in 2025 5.471 cliënten contact opnamen met een pvp via de telefonische helpdesk en ondersteunden pvp'en 7.516 cliënten op een ggz-locatie.

In de tabel hieronder is weergegeven: Het aantal maal dat persoonsgegevens zijn doorgestuurd naar de Stichting PVP door de burgemeester (BM) en geneesheer-directeur (GD).

 Tabel 4.4 Doorsturen persoonsgegevens aan burgemeester en geneesheer-directeur³⁹

Maand	Verstrekkingen door BM	Verstrekking en door GD
januari	165	103
februari	156	81
maart	196	91
april	195	86
mei	185	80
juni	185	106
juli	186	106
augustus	172	94
september	172	97
oktober	169	127
november	160	86
december	168	97
Totaal	2.109	1.154

³⁸ Gegevens tabel 4.2 en 4.3 zijn in januari 2026 verkregen vanuit StPVP.

³⁹ Gegevens tabel 4.2 en 4.3 zijn in januari 2026 verkregen vanuit StPVP.

In tabellen 4.5 en 4.6 zijn de beschikbare gegevens naast elkaar gezet om de verhouding tussen de inzet van de pvp in het proces voor een zorgmachtiging en een crisismaatregel zichtbaar te maken.

Tabel 4.5 Procentuele verhouding inzet pvp bij ZM ⁴⁰

2024				2025			
Maand	1. In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM	2. Gegevens doorgestuurd door GD (aantal personen)	% verhouding	Maand	1. In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM	2. Gegevens doorgestuurd door GD (aantal personen)	% verhouding
januari	1.549	77	5,0%	januari	1.530	103	6,7%
februari	1.432	91	6,4%	februari	1.526	81	5,3%
maart	1.429	90	6,3%	maart	1.462	91	6,2%
april	1.473	87	5,9%	april	1.614	86	5,3%
mei	1.540	62	4,0%	mei	1.465	80	5,5%
juni	1.407	96	6,8%	juni	1.522	106	7,0%
juli	1.687	93	5,5%	juli	1.473	106	7,2%
augustus	1.555	108	6,9%	augustus	1.626	94	5,8%
september	1.555	86	5,5%	september	1.738	97	5,6%
oktober	1.734	117	6,7%	oktober	1.642	127	7,7%
november	1.600	105	6,6%	november	1.521	86	5,7%
december	1.560	97	6,2%	december	1.674	97	5,8%
Totaal	18.521	1109	6,0%	Totaal	18.793	1.154	6,1%

Tabel 4.6 Procentuele verhouding inzet pvp bij CM

2024				2025			
Maand	1. Aantal opgelegde Crisismaatregelen	2. Gegevens doorgestuurd door BM (aantal personen)	% verhouding	Maand	1. Aantal opgelegde Crisismaatregelen	2. Gegevens doorgestuurd door BM (aantal personen)	% verhouding
januari	702	167	23,8%	januari	767	165	21,5%
februari	655	114	17,4%	februari	673	156	23,2%
maart	721	184	25,5%	maart	757	196	25,9%
april	700	190	27,1%	april	770	195	25,3%
mei	788	161	20,4%	mei	779	185	23,7%
juni	748	181	24,2%	juni	822	185	22,5%
juli	858	184	21,4%	juli	816	186	22,8%
augustus	745	165	22,1%	augustus	799	172	21,5%
september	704	156	22,2%	september	716	172	24,0%
oktober	758	182	24,0%	oktober	750	169	22,5%
november	696	163	23,4%	november	713	160	22,4%
december	678	163	24,0%	december	752	168	22,3%
Totaal	8.753	2.010	23,0%	Totaal	9.114	2.109	23,2%

Toelichting

Te zien is dat er relatief gezien minder vaak gegevens van betrokkenen worden doorgestuurd bij de voorbereiding van een zorgmachtiging dan bij een crisismaatregel. Dit eerste is na een lichte daling in de voorgaande periode nu gestegen van 6,0% in 2024 naar 6,2% in 2025. Het aandeel bij de CM is in 2025 met 0,2% licht toegenomen naar 23,2%.

⁴⁰ Gegevens tabel 4.4 kolom 1. In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM zijn in januari 2026 verkregen vanuit het OM, kolom 2. Gegevens doorgestuurd naar StPVP van StPVP in januari 2026.

5. Familievertrouwenspersoon

De familievertrouwenspersoon heeft tot taak om, op verzoek van de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten van een persoon met een psychische stoornis, voor wie een verzoek voor een zorgmachtiging wordt voorbereid of aan wie verplichte zorg wordt verleend door een zorgaanbieder, deze:

- te informeren
- te adviseren
- bijstand te verlenen
- tekortkomingen in de structuur en de uitvoering van de zorg, voor zover deze afbreuk doen aan de rechten van de betrokkene, te signaleren en aan de inspectie te melden
- te bemiddelen tussen de familie en naasten, de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke en betrokkene.

De cijfers van het aantal keren dat de familievertrouwenspersoon heeft ondersteund bij een plan van aanpak, zelfbinding, zorgplan en zorgkaart zijn relevant. Het zijn er dan wellicht weinig, maar meer dan vorig jaar. En dit zijn belangrijke instrumenten in het kader van de eigen regie om ervoor te zorgen dat verplichte zorg voorkomen wordt, dan wel beter aansluit bij de wensen en situatie van betrokkene.

Onderstaande tabel geeft het aantal geleverde ondersteuningsdiensten door een familievertrouwenspersoon weer, onderverdeeld naar type diensten. In totaal betrof het in 2025, 1.338 casussen.

Tabel 5.1 Ondersteuning familievertrouwenspersoon 2025

Diensten	Aantal casussen waarbij we dienst hebben verleend	% van het totale aantal casus (=1338) waarbij we deze dienst hebben verleend
Informeren	1.237	92,5%
Ondersteunen algemeen	889	66,4%
Adviseren	809	60,5%
Bemiddelen	324	24,2%
Bijstaan bij klacht	65	4,9%
ondersteunen bij eigen plan van aanpak	<10	0,6%
ondersteuning bij zelfbinding	<10	0,5%
Signaal naar zorgaanbieder	<10	0,5%
ondersteuning bij zorgplan	<10	0,4%
ondersteuning bij zorgkaart	<5	0,2%
Signaal IGJ		0,0%

Tabel 5.2 Aantal casussen verplichte zorg bij de familieverzorgerspersonen, voorbereidingen op CM en ZM, per kwartaal 2024 en 2025⁴¹

2024					2025				
status casus	Vorbereiding crisismaatregel		Vorbereiding zorgmachtiging		status casus	Vorbereiding crisismaatregel		Vorbereiding zorgmachtiging	
	Kwartaal	Nieuw	Totaal behandeld	Nieuw		Totaal behandeld	Kwartaal	Nieuw	Totaal behandeld
Kwartaal 1	<10	23	33	138	Kwartaal 1	<5	<5	31	104
Kwartaal 2	<5	<10	25	142	Kwartaal 2			30	73
Kwartaal 3	<5	13	39	173	Kwartaal 3			39	80
Kwartaal 4		<5	41	135	Kwartaal 4	<5	<5	51	117
Totaal	14	45	138	588	Totaal	<5	<10	151	374

Tabel 5.3 Totaal aantal casussen verplichte zorg bij de familieverzorgerspersonen, uitvoering van CM en ZM, 2024 en 2025

2024					2025				
status casus	Uitvoering crisismaatregel		Uitvoering zorgmachtiging		status casus	Uitvoering crisismaatregel		Uitvoering zorgmachtiging	
	Kwartaal	Nieuw	Totaal behandeld	Nieuw		Totaal behandeld	Kwartaal	Nieuw	Totaal behandeld
Kwartaal 1	56	193	166	680	Kwartaal 1	83	172	189	435
Kwartaal 2	75	284	147	772	Kwartaal 2	64	144	142	414
Kwartaal 3	61	243	152	635	Kwartaal 3	78	165	174	441
Kwartaal 4	55	133	167	475	Kwartaal 4	70	186	165	522
Totaal	247	853	632	2.562	Totaal	295	667	670	1.812

Onderstaande tabel geeft het aantal casussen weer dat is behandeld door een familieverzorgerspersoon ten aanzien van verplichte zorg. Een casus kan over meerdere kwartalen lopen; in tabel 5.4 zijn deze dubbele voorkomens (die wel in figuur 5.1 en tabel 5.2 en 5.3 aanwezig zijn) eruit gehaald.

 Tabel 5.4 Aantal casussen in behandeling bij een familieverzorgerspersoon 2024 en 2025⁴²

2024				2025			
Totaal casussen periode	Aantal nieuw	Aantal lopend	Totaal behandeld	Totaal casussen periode	Aantal nieuw	Aantal lopend	Totaal behandeld
Uitvoering crisismaatregel	248	61	309	Uitvoering crisismaatregel	295	44	339
Uitvoering zorgmachtiging	631	200	831	Uitvoering zorgmachtiging	670	136	806
Vorbereiding crisismaatregel	14	<5	17	Vorbereiding crisismaatregel	<5		<5
Vorbereiding zorgmachtiging	138	48	186	Vorbereiding zorgmachtiging	151	39	190
Totaal	1.031	312	1.343	Totaal	1.119	219	1.338

Toelichting

De familieverzorgerspersoon is er voor naasten van mensen die opgenomen zijn in een Wvggz accommodatie van een ggz-instelling of de verslavingszorg en voor naasten van mensen met psychische en/of verslavingsproblemen bij wie (mogelijk) sprake is van verplichte zorg of de voorbereiding daarvan. In tabel 5.4 is te zien dat er in 2025 1.338 casussen zijn behandeld, waarvan 1.119 nieuwe. Dat ligt op een vergelijkbaar niveau als in 2024. Hierbij is voornamelijk ondersteuning geleverd bij voorbereiding of zorgverlening in het kader van CM en ZM. Iedere casus stelt in principe ondersteuning aan een naaste/familie voor. Hierbij kan de naaste binnen een casus van één of meerdere diensten gebruik maken.

⁴¹ Gegevens 2024 zijn in januari 2025 en gegevens 2025 in januari 2026, verkregen vanuit de Landelijke Stichting Familieverzorgerspersonen.

⁴² Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen.

6. Uitspraken beroepen en schadevergoedingen

De betrokkene (of diens vertegenwoordiger of nabestaande) of de zorgaanbieder kan, naar aanleiding van een uitspraak van een klachtencommissie, een beroep indienen bij de rechter. Dit betreft een procedure op basis van artikel 10:7 Wvvgz. De verzoeker kan tevens een verzoek tot schadevergoeding bij de rechter indienen (artikel 10:11 en 10:12 Wvvgz). In de onderstaande tabel is het aantal uitspraken naar aanleiding van beroepen en verzoeken tot schadevergoedingen weergegeven. Bij artikel 9:10 Wvvgz betreft het betrokkenen met een strafrechtelijke titel. N.B. de opgenomen cijfers betreffen uitspraken in algemene zin en bevatten daarmee zowel de toegekende als afgewezen claims zitten. Op basis van de momenteel aangeleverde cijfers voor de ketenmonitor is er geen onderscheid te maken in toegewezen en afgewezen schadeclaims en beroepen omdat dit niet wordt geregistreerd bij de verschillende rechtbanken.

Tabel 6.1 Aantal uitspraken beroepen en schadevergoedingen 2021⁴³

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Totaal
Beroep n.a.v. klachtenprocedure	23	23	26	22	94
Beroep nav klachtenprocedure ogv art9:10	<5	<5	<5	<5	<10
Beroep tegen crisismaatregel	20	32	17	22	91
Schadevergoeding	64	50	50	37	201

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Totaal
Beroep n.a.v. klachtenprocedure	17	17	22	16	72
Beroep nav klachtenprocedure ogv art9:10	<5	<5	<5	<5	<10
Beroep tegen crisismaatregel	18	10	<10	<10	42
Schadevergoeding	45	28	25	29	127

Tabel 6.2 Aantal uitspraken beroepen en schadevergoedingen 2022

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Totaal
Beroep n.a.v. klachtenprocedure	16	22	19	25	82
Beroep nav klachtenprocedure ogv art9:10	<5	<5	<5	<10	13
Beroep tegen crisismaatregel	13	13	<10	<10	42
Schadevergoeding	27	15	23	17	82

Tabel 6.3 Aantal uitspraken beroepen en schadevergoedingen 2023

Tabel 6.4 Aantal uitspraken beroepen en schadevergoedingen 2024

Tabel 6.5 Aantal uitspraken beroepen en schadevergoedingen 2025

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Totaal
Beroep n.a.v. klachtenprocedure	24	26	30	24	104
Beroep nav klachtenprocedure ogv art9:10	<5	<10	<5	<5	12
Beroep tegen crisismaatregel	<10	29	10	11	58
Schadevergoeding	12	17	28	<10	65

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Totaal
Beroep n.a.v. klachtenprocedure	25	27	18	31	101
Beroep nav klachtenprocedure ogv art9:10	<5	<5	<5	<5	<10
Beroep tegen crisismaatregel	<10	<10	11	10	32
Schadevergoeding	18	18	10	<10	54

De overgang van 2024 naar 2025 laat een toename zien in het aantal beroepen naar aanleiding van uitspraken van een klachtencommissie: rond de 138 in 2024 en rond de 175 in 2025. Daarnaast is, in tegenstelling tot voorgaande jaren, een stijging zichtbaar in het aantal uitspraken over schadevergoedingen: van 54 in 2024 naar 65 in 2025, een toename van 20%.

⁴³ Gegevens zijn in januari van de opvolgende jaren verkregen vanuit rechtspraak. Als in een rij <5 of <10 voorkomt kan het totaal van de rij afgerond zijn op 5-tal.